

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Antti Nikula

KASVUSTRATEGIAN VAIKUTUS AUTO- LIIKKEIDEN KANNATTAVUUTEEN

Case kuusi autoliikettä

Liiketalous
2018

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Antti Nikula
Opinnäytetyön nimi	Kasvustrategian vaikutus autoliikkeiden kannattavuuteen
Vuosi	2018
Kieli	suomi
Sivumäärä	47
Ohjaaja	Harri Lehtimäki

Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia Suomen Autokauppa Oy:n taloudellinen tilanne vertailemalla tunnuslukuja viiteen saman toimialan yritykseen sekä selvittää erikaltaisten kasvustrategian vaikutukset autoliikkeiden kannattavuuteen. Tutkimuksessa käytettiin vuosien 2012-2016 tilinpäätöksiä. Tunnuslukuina käytettiin kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnuslukuja.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa käsiteltiin tilinpäätöksen ja tilinpäätösanalyysin eri vaiheita sekä kasvustrategian periaatteita. Lähteinä tutkimuksessa käytettiin kirjallisuus- ja verkkolähteitä. Tunnusluvut laskettiin Navita Yritysmalli-ohjelman avulla.

Tutkimuksessa ilmeni, että kasvustrategialla on osittainen vaikutus taloudelliseen tilanteeseen. Suomen Autokauppa Oy:n tunnuslukujen kannattavuudessa ja vakavaraisuudessa näkyi se, että yritys on perustettu vuonna 2015. Tutkimuksessa huomattiin etenkin erilaisten kasvustrategioiden vaikutukset kannattavuuden tunnuslukuihin. Maksuvalmiuden tunnusluvuista ei löytynyt suoraa vaikutusta kasvustrategiaan.

ABSTRACT

Author	Antti Nikula
Title	Impact of growth strategy on cars dealership profitability
Year	2018
Language	Finnish
Pages	47
Name of Supervisor	Harri Lehtimäki

The purpose of the thesis was to find out the financial situation of Suomen Auto-kauppa Oy by comparing key figures with five companies belonging to the same industry and by examining the effects of a different growth strategy on the profitability of car dealership. The study was executed by using financial statements for 2012 – 2016. Key figures were profitability, liquidity and profitability.

The theoretical part of the thesis deals with the various phases of the financial statements and the financial statements and the principles of the growth strategy. The material used was literature and websites. The key figures were calculated using the Navita yrittysmalli programm.

The study showed that the growth strategy has a partial impact on the financial situation. According to figures from Suomen Autokauppa Oy, profitability and financial solidity show that the company was established in 2015. The study found the effects of different growth strategies on the key figures for profitability. The key figures for liquidity were not directly influenced by the growth strategy.

Keywords	The financial statement, key figure analysis, profitability, liquidity, financial solidity
----------	--

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

KAAVA- JA TAULUKKOLUETTELO	6
1 JOHDANTO	7
1.1 Tutkimuksen tausta	7
1.2 Tutkimuksen tavoite	8
1.3 Menetelmät	9
1.4 Tutkimuksen rakenne	10
2 TILINPÄÄTÖS	11
2.1 Tase	11
2.1.1 Vastaavaa	12
2.1.2 Vastattavaa	13
2.2 Tuloslaskelma	14
2.3 Liitetiedot	15
2.4 Toimintakertomus	15
2.5 Vuosikertomus	16
3 TILINPÄÄTÖSANALYYSI	18
3.1 Tilinpäätösanalyysin käyttäjät ja tarkoitus	18
3.2 Yritysanalyysi	19
3.3 Tilinpäätösanalyysin tunnusluvut	20
3.4 Kannattavuuden tunnusluvut	20
3.4.1 Käyttökate-%	20
3.4.2 Nettotulos-%	21
3.4.3 Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI)	22
3.4.4 Oman pääoman tuotto-% (ROE)	22
3.5 Maksuvalmiuden tunnusluvut	23
3.5.1 Quick ratio	23
3.5.2 Current ratio	24

3.6	Vakavaraisuuden tunnusluvut.....	25
3.6.1	Omavaraisuusaste-%	25
3.6.2	Suhteellinen velkaantuneisuus	26
3.6.3	Nettovelkaantumisasaste	26
3.6.4	Tavaravaraston kiertoaika, pv	27
3.6.5	Myyntisaamisten kiertoaika, pv	27
4	KASVUSTRATEGIA	29
5	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	31
5.1	Kohdeyritykset	31
5.2	Aineiston hankkiminen	33
6	TUTKIMUKSEN TULOKSET.....	35
6.1	Kannattavuuden tunnusluvut	35
6.2	Maksuvalmiuden tunnusluvut.....	39
6.3	Vakavaraisuuden tunnusluvut.....	41
7	YHTEENVETO	45
	LÄHTEET.....	47

KAAVA- JA TAULUKKOLUETTELO

Kaava 1.	Käyttökate-% (Yritystutkimus ry 2011, 60-61.)	21
Kaava 2.	Nettotulos-% (Yritystutkimus ry 2011, 62)	22
Kaava 3.	Sijoitetun pääoman tuotto-% (Yritystutkimus ry 2011, 64)	22
Kaava 4.	Oman pääoman tuotto-% (Yritystutkimus ry 2011, 65)	23
Kaava 5.	Quick ratio (Yritystutkimus ry 2011, 71)	24
Kaava 6.	Current ratio (Yritystutkimus ry 2011, 72)	24
Kaava 7.	Omavaraisuusaste-% (Yritystutkimus ry 2011, 66)	25
Kaava 8.	Velka-% (Yritystutkimus ry 2011, 67)	26
Kaava 9.	Nettovelkaantumisaste (Yritystutkimus ry 2011, 68)	26
Kaava 10.	Tavaravaraston kiertoaika, pv (Yritystutkimus ry 2011, 70)	27
Kaava 11.	Myyntisaamisten kiertoaika, pv (Yritystutkimus ry 2011, 69)	28
Taulukko 1.	Käyttökate-%	36
Taulukko 2.	Nettotulos-%	37
Taulukko 3.	Sijoitetun pääoman tuotto-%	38
Taulukko 4.	Oman pääoman tuotto-%	38
Taulukko 5.	Quick ratio	40
Taulukko 6.	Current ratio	41
Taulukko 7.	Omavaraisuusaste	42
Taulukko 8.	Suhteellinen velkaantuneisuus-%	43
Taulukko 9.	Nettovelkaantumisaste	43
Taulukko 10.	Varaston kiertonopeus, pv	44
Taulukko 11.	Myyntisaamisten kiertoaika, pv	44

1 JOHDANTO

Liiketoiminnan taloudellinen aikomus on tuottaa yritykselle rahaa, jotta se riittää erilaisiin tarpeisiin, jotta yritys voi kehittää ja jatkaa omaa toimintaansa. Yrityksellä on tuotannontekijöitä, jotka tekevät erilaisia tuotteita sekä palveluita ja sitten ne myydään asiakkaille. Tällöin syntyy tuottoja ja maksetaan myös kuluja. Yrityksen taloudellisella tilanteella on merkittävä rooli liiketoiminnassa. Yrityksiä voidaan mitata erilaisilla mittareilla, joiden aikomus on parantaa strategioiden sekä tavoitteiden täyttymistä. (Salmi 2012, 21-22)

Tämän tutkimuksen aiheena on vertailla automyyntin kuutta keskenään kilpailevaa yritystä tunnuslukujen pohjalta. Tutkimuksen tarkoituksena on tutustua ja selvittää Suomen Autokauppa Oy:n taloudellinen tila verrattuna viiden yrityksen taloudelliseen tilaan laskettujen tunnuslukujen ja oikaistujen tilinpäätösten perusteella. Tunnuslukujen pohjalta tehdään analyysi sekä yhteenveto. Tutkimuksessa mukana olevat autoliikkeet ovat Kamux Suomi Oy, Vaunula Oy, Käyttöauto Oy, Jagro Oy, Autotalo Lohja oy ja Suomen Autokauppa Oy. Tunnuslukujen perusteella pystytään katsomaan yrityksen nykyinen tila kasvun ja suunnan suhteen. Analyysissä käytetään mm. kolmea tärkeää tunnuslukua, jotka muodostuvat kannattavuudesta, maksuvalmiudesta ja vakavaraisuudesta.

1.1 Tutkimuksen tausta

Tutkimuksen tekijä on työskennellyt 6 kuukautta automyyjänä ja on suorittanut myös ammattiharjoittelun Suomen Autokauppa Oy:llä, sekä jatkaa opintojen jälkeen myös kyseisessä yrityksessä. Suomen Autokauppa Oy:stä käytetään yleisesti nimeä Saka.

Suomen Autokauppa Oy on yksi Suomen nopeimmin kasvavia käytettyjen autojen myyjiä. Yritys on perustettu vuonna 2015. Vuonna 2016 liikevaihto oli 25 miljoonaa euroa. Sakan kasvustrategiana on uusien toimipisteiden avaaminen sekä nykyisten toimipisteiden jatkuva kehittäminen. Tämän seurauksena on mielenkiin-

toista vertailla viiden kilpailijan taloudellista tilaa sekä kasvustrategian vaikutuksia verrattuna Suomen Autokauppa Oy:n tilanteeseen.

Vertailtavat yritykset ovat valittu harkiten niin, että yritykset ovat eri kasvuvaiheissa. Käyttöauto Oy on pitkään ollut liikevaihdoltaan yli 300 miljoonan euron yritys, joka pyrkii hyvään energiatehokkuuteen. Kamux Suomi Oy taas on kasvanut nopeasti 2012 vuoden 90 miljoonasta 2016 vuoden 343 miljoonaan euroon. Kamux Suomi Oy:n liikevaihto on huomattavasti isompi kuin Suomen autokauppa Oy:n, mutta toimintaperiaate on samankaltainen. Kamuxin kasvustrategiana on myynnin kasvattaminen, uusien autoliikkeiden avaaminen sekä olla alalla digitaalisten kanavien edellä kävijä. Vaunula Oy:n liiketoiminta on samaa kokoluokkaa Sakan kanssa, kasvustrategiana Turun Sanomissa (7.12.2016) Vaunula Oy:n toimitusjohtaja kertoo olevan yrityskaupat ja uusien toimipisteiden avaaminen. Jagro Oy on kasvanut vuosien 2012-2016 välillä liikevaihdoltaan 7 miljoonasta 18,3 miljoonaan euroon. Jagro Oy on laajentanut yhtä ainoaa toimipisteen suomen suurimmaksi toimipisteeksi vaihtoautojen osalta. Autotalo Lohja Oy on kasvattanut liikevaihtoa nousujohteisesti 22 miljoonasta 33 miljoonaan euroon.

1.2 Tutkimuksen tavoite

Tutkimuksen tavoite on kertoa käytettyjen autojen autoliikkeiden yritysten kannattavuus, maksuvalmius ja vakavaraisuus. Opinnäytetyö on rajattu vain tiettyihin tunnuslukuihin, joilla saa oleelliset tiedot taloudellisesta tilanteesta sekä tarpeeksi laajan kuvan koko tilanteesta. Tutkimuksen tarkoituksena on keskittyä Sakan lisäksi viiteen kilpailevaan yritykseen, ja vertailla näiden tunnuslukuja ja eri kasvuvaiheiden vaikutusta taloudelliseen tilanteeseen. Nämä kilpailijat toimivat Suomen Autokauppa Oy:n kanssa samalla tavalla ja heillä on samankaltaista palvelua. Autokauppoina tutkimuksessa mukana ovat Sakan lisäksi Kamux Suomi Oy, Vaunula Oy, Käyttöauto Oy, Jagro Oy ja Autotalo Lohja oy.

Tutkimuksessa ratkaistaan ongelma erilaisilla tutkimusmenetelmillä. Tutkimisen tavoitteena voi olla asioiden kehittäminen tai muutoksien aikaansaaminen. Syy,

miksi jotain tutkitaan, perustuu haluun saada ymmärrys ilmiöstä ja saada askeleita parempaan suuntaan muutoksessa. Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa informaatiota ymmärryksen ja päätöksenteon tukemiseksi. (Kananen 2014, 18.)

Tämän opinnäytetyön tutkimuskysymykset tiivistyvät näihin kahteen kysymykseen:

- Miten Suomen Autokauppa Oy:n toiminnan vahva kasvu näkyy taloudellisissa tunnusluvuissa kilpailijoihin nähden?
- Miten erikaltaiset kasvustrategiat vaikuttavat autoliikkeiden kannattavuuteen?

Tutkimuksesta saatu informaatio hyödyttää autoliikkeitä näkemään taloudellisen tilan verrattuna kilpailijoihin, jota voi käyttää apuna strategian uudistamiseen ja toteuttamiseen, sekä nähdä omat vahvuudet ja mahdollisuudet kehittyä. Tilinpäätösanalyysi hyödyttää myös sidosryhmiä. Esimerkiksi rahoittajat näkevät yrityksen velat ja maksukyvyn.

1.3 Menetelmät

Tutkimusmenetelmänä käytetään kvalitatiivista eli laadullista menetelmää, jotta saadaan kaikki olennainen tähän tutkimukseen.

Kvalitatiivinen tutkimus tutkii yksittäistä tapausta, joka mahdollistaa tutkittavan kohteen syvällisen ymmärtämisen, kuvaamisen ja selittämisen.

Tutkimuksessa esiintyy erilaisia tunnuslukuja, joiden tuloksia vertaillaan suhteessa toisiinsa. Tunnusluvut kertovat yrityksen taloudellisesta tilasta. Kannattavuutta mitataan oman pääoman tuotto prosentilla sekä sijoitetun pääoman tuotto prosentilla. Vakavaraisuuden tunnusluvut ovat mm. omavaraisuusaste ja nettovelkaantumisaste. Yrityksen maksuvalmiutta kuvaavat tunnusluvut current ratio ja quick ratio.

Tunnuslukujen laskemiseen käytettiin Navita Yritysmalli-ohjelmaa. Ohjelmaan syötetään kaikki yrityksen tilikaudet ja tuloslaskelmat ja taseet. Ohjelma muodostaa aineistosta tunnusluvuista yhteenvedon.

Tutkimuksessa on tarkoitus tutkia kohdetta kokonaisvaltaisesti, jossa tavoitteena olemassa olevien väittämien vahvistamisen sijaan pyritään löytää ja paljastaa tosiasioita. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 157)

1.4 Tutkimuksen rakenne

Opinnäytetyön alussa kerrotaan tilinpäätöksen ja tilinpäätösanalyysin teorialietoa. Tilinpäätös teoriaosuudessa käydään läpi yleisiä asioita tilinpäätöksen sisällöstä. Tilinpäätösanalyysissä tutustutaan tilinpäätösanalyysin tarkoitukseen, käyttäjiin sekä tunnuslukuihin.

Teoriaosuuden jälkeen käsitellään tutkimuksen tuloksia sekä toteutusta. Tutkimuksen lopussa on yhteenveto näihin pohjautuen.

2 TILINPÄÄTÖS

Opinnäytetöitä tutkiessani löysin paljon tilinpäätösanalyyseistä tehtyjä opinnäytetöitä. Näissä töissä käsitellään kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden tunnuslukuja. Teoriaosuus koostuu tilinpäätöstä ja tilinpäätösanalyyseistä kerrovista kirjoista.

Tilinpäätökseen kuuluu useampi osa. Tase kertoo yrityksen taloudellisen tilan eli varallisuuden, oman pääoman sekä velkojen osuuden ja luonteen. Tuloslaskelma kertoo tilikaudelta tulevien tuottojen ja kulujen suuruutta sekä voiton ja tappion erotuksen. Lisäksi liitetiedot tukevat taseessa ja tuloslaskelmassa olevia tietoja. Useimmiten tilinpäätöksessä on myös toimintakertomus, jossa kerrotaan oleellimmat tapahtumat menneisyydestä ja tulevaisuudesta. Myös rahoituslaskelma tulee liittää mukaan, jossa on esitetty laskelmat varojen hankinnasta sekä käytöstä. (Ikäheimo, Malmi & Walden 2016, 56)

Suomalaisen normiston mukaista tilinpäätöstä kutsutaan nimellä FAS, joka tulee sanoista Finnish Accounting Standards. Näihin sääntelyihin vaikuttavat kirjanpitolaki ja sen asetukset ja normit sekä kirjanpitolautakunta. Toinen normisto on kansainvälinen tilinpäätösstandardi IFRS, joka on lyhennelmä sanoista International Financial Reporting Standards. Tätä voi käyttää Suomessa ja se on pakollinen niille, jotka tekevät kauppaa EU-alueen pörssissä. (Salmi 2012, 47)

2.1 Tase

Tase kertoo yrityksen taloudellisen tilan tilinpäätöshetkellä. Tase jakautuu kahteen osaan. Taseen vastaavaa kertoo yrityksen sitoutuneita pääomia ja vastattavaa kertoo kuinka yritykseen sitoutuneet pääomat ovat rahoitettu. Tasekaava on samanlainen jokaiselle kirjanpitovelvolliselle. (Yritystutkimus ry 2011, 27)

Taseen esitystapa on oltava samanlainen verrattuna edellisiin taseisiin, mikäli ei ole poikkeusyytä. Lainsäädäntö, joka koskee tilinpäätöstä, antaa monesti liikkumavaraa siitä, laitetaanko jokin tietty asia taseeseen vai pelkästään taseen liitetie-

toihin. Tällaisen tilanteen pitää pohjautua tilinpäätösinformaation selvyyteen. (Niskanen & Niskanen 2004, 38)

2.1.1 Vastaavaa

Taseen vastaavaa kertoo yrityksen varat eli aktiivat, joilla on taloudellista hyödyn-tämisarvoa eli tulontuotto-odotuksia. Toisenlainen tapa kuvata taseen vastaavaa puolta on ajatella, minne yritys on hankkimansa rahat laittanut. Varojen esittämis-järjestyksen johtavana ajatuksena voidaan osoittaa varallisuuserän muutettavuus rahaksi eli likviditeettijärjestys. (Ikäheimo ym. 2016, 59)

Pysyvät vastaavat kuuluvat ensimmäiseen pääryhmään, jotka ovat tuotannonteki-jöitä, joilla on useammalta kuin yhdeltä tilikaudelta tulontuottokykyä yhtiössä. Tekijänoikeudet, koneet, erilaiset rakennukset, patentit tai tytäryhtiöiden osakkeet ovat hyviä esimerkkejä näistä. Pysyvistä vastaavista käytetään myös käsitettä käyttöomaisuus, jota ei käytetä varsinaisesti kirjanpitosäännöksissä, mutta taas elinkeinoverolaissa sekä arkikielessä termi on yleinen. Käyttöomaisuus sisältää pysyvien vastaavien aineellisia hyödykkeitä sekä myös sijoituksia ja aineettomia hyödykkeitä, jotka ovat luovutettavissa. (Ikäheimo ym. 2016, 59)

Aineettomat hyödykkeet taseessa jaetaan perustamiseen, tutkimuksiin, kehittämi-seen liittyviin menoihin, aineettomiin oikeuksiin että myös liikearvoon. Perusta-mismenoihin tulee laittaa esimerkiksi yrityksen ilmoitusmaksu kaupparekisteriin, sekä muut perustamiseen kuuluvat kulut. Nämä menot ovat poistettava suunnitel-man mukaan viiden vuoden kuluessa. Tutkimusmenoja ovat muun muassa henki-löstömenot, tarvikkeet tai palvelut, joita on käytetty tutkimustoimintaan. Kehittä-mistoimintaan liittyvät kulut merkitään kehittämismenoihin. Kehittämis- ja tutki-musmenojen aktivointiin liittyy seikka, että näistä on muodostuttava myös tulon-odotuksia vähintään sama summa. Myös nämä ovat suunnitelman mukaisen pois-tojen piiriä, ja poisto on tehtävä 5 vuoden sisällä. Patentit ja tekijänoikeudet ovat esimerkkejä aineettomista oikeuksista. Liikearvoa syntyy esimerkiksi yritys-kaup-pojen tai fuusion yhteydessä. Aineellisia hyödykkeitä ovat esimerkiksi maa- ja

vesialueet, erilaiset rakennukset, koneet ja kaluston sekä erilaiset ennakkomaksut tai hankinnat, jotka ovat kesken. On olemassa myös muita aineellisia hyödykkeitä, joita ovat muun muassa rautatiet, laiturit, suot ja erilaiset kivilouhokset. (Niskanen & Niskanen 2004, 40-42.)

Vaihtuvat vastaavat muodostavat rahoitusomaisuus ja vaihto-omaisuus. Rahoitusomaisuutta ei ole taseessa eriteltynä, mutta se muodostuu saamisista, rahat ja pankkisaamisista sekä rahoitusarvopapereista. Yritys, jolla on tuotantotoimintaa, esittää vaihto-omaisuuden, joka on jaettu raaka-aineisiin ja puolivalmisteisiin tai valmis myytäväksi asti. Vaihto-omaisuuden muuttuminen rahaksi tarkoittaa kykyä myydä tavarat ja tuotteet sekä saada niistä korvaukset. Rahoitusomaisuuden tarkoitus on pitää huoli yrityksen maksukyvystä, kuten esimerkiksi ostoveloista, lainojen koroista sekä lyhennyksistä. Rahoitusomaisuus kertoo yrityksen maksuvalmiudesta lyhyeltä aikaväliltä. (Ikäheimo ym. 2016, 60)

2.1.2 Vastattavaa

Taseen vastattavaa-puoli kertoo, kuinka yrityksen liiketoimintaa on rahoitettu. Oman pääoman rahoitus sisältyy omistajien sijoittamista tai jotain muuta omistajien osuudeksi liittyvää rahoitusta. Vieras pääoma kertoo velkarahoituksesta. (Niskanen & Niskanen 2004, 17-18.)

Vastattavaa-puolen oma pääoma muodostuu omistajien sijoittamasta osakepääomasta sekä edellisten tilikausilta jääneistä voitoista. Oma pääoma on rahasto, joka on vapaasti käytettävissä. Taseessa kerrotaan myös tuloslaskelman tilikauden voitto. Tuloslaskelman käytöstä päätetään aina seuraavana vuonna, kun tilinpäätös on valmiina. Oman pääoman tavalla vastattavaa-puoleen kuuluu myös vieras pääoma, joka on lyhyt- ja pitkäaikaista velkaa. Yleisimmin lyhytaikaisten velkojen suurin erä tulee ostoveloista, kun taas pitkäaikaiset velat Suomessa muodostuvat yleensä pankkilainoista. (Niskanen & Niskanen 2004, 46.)

Oma pääoma kertoo eristä, jotka omistajat itse ovat sijoittaneet yritykseen oman pääoman ehdoilla. Omasta pääomasta osa on varojenjakoja omistajille. Tätä kutsu-

taan vapaaksi omaksi pääomaksi eli toisin sanoen voitonjakokelpoisiksi eriksi. Loput jäljelle jäävästä osasta on sidottu yritykseen lakisääteisesti, jota ei voi poistaa yhtiöltä ilman velkojen kuulemista. Tätä kutsutaan sidotuksi omaksi pääomaksi. (Ikäheimo ym. 2016, 61)

Vieras pääomalle on määritelty selkeät takaisinmaksuehdot, -ajat ja korot. Lyhytaikainen vieras pääoma on maksettava takaisin tulevan tilikauden aikana, kun pitkäaikainen vieras pääoma tulevien tilikausien aikana. Vieras pääoma on aina pakollinen maksaa takaisin velkojille lakiin tai sopimukseen pohjautuen. (Ikäheimo ym. 2016, 63)

2.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelman tärkein tehtävä on kertoa tilikauden jakokelpoinen voitto. Lisäksi sidosryhmät saavat tuloslaskelman kautta informaatiota yrityksen taloudellisesta suorituskyvystä. Tuloslaskelman alimmaiselta riviltä selviää tilikauden voitto, joka jaetaan osinkoina omistajille tai käytetään se yrityksen liiketoimintaan. (Niskanen & Niskanen 2004, 17-18.)

Tuloslaskelma esittää vähennyslaskun muodossa koko yrityksen tilikauden tuloksenmuodostumista. Tuloslaskelma tehdään yleensä suoriteperustetta noudattaen. Kirjanpitovelvollinen voi halutessaan tehdä tuloslaskelman kululaji- tai toiminta-kohtaisen tuloslaskelmakaavan. Tuloslaskelmasta, joka alkaa bruttotuloksella, ei voida tehdä tilinpäätösanalyysiä, koska sen laskemiseksi kaivataan eriteltyt tiedot liikevaihdosta alkaen. (Yritystutkimus ry 2011, 11)

Tuloslaskelma haarautuu kolmeen osaan: liiketoiminnasta syntyvät tuotot ja kulut, rahoituksesta tulevat tuotot ja kulut, sekä tilinpäätössiirtojen ja verojen muuttumiset. (Ikäheimo ym. 2016, 63-64.)

2.3 Liitetiedot

Tilinpäätöksen liitetietoihin laitetaan tiedot, joilla on vaikutusta oikean ja oleellisen kuvan saamiseksi. On kuitenkin olemassa säännöksiä tiedoista, joita on esiinnyttävä aina liitetiedoissa. Niitä ovat esimerkiksi poikkeaminen tavallisista tilinpäätösperiaatteista ja sen laadintaan liittyvät liitetiedot sekä tuloslaskelmaan, taseeseen, tuloveroihin ja omistukset muista yrityksestä liittyvät liitetiedot. (Ikäheimo ym. 2016, 67-68.)

Liitetiedot ovat myös itsenäinen osa tilinpäätöksessä, kuten esimerkiksi tuloslaskelma ja tase. Liitetietojen on tarkoitus helpottaa tietojen löytämistä ja tilinpäätöksen lukemista. Liitetiedoilla on selvät määräykset esittämispaikkansa, joita säätelee KPL, KPA ja OYL. Liitetietovaatimukset ovat esimerkiksi pienemmille yrityksille paljon suppeammat kuin isommille. (Salmi 2012, 84)

Tilinpäätöstietojen luotettavuuden osalta on olennaista osata laadittaessa käytetyt jaksotus- ja arvostusperiaatteet sekä niiden menetelmät. Mikäli aikaisempiin laadintaperiaatteisiin esiintyy muutoksia, on kiinnitettävä huomio laatuun ja tuloksen vaikutukseen. (Salmi 2012, 84)

2.4 Toimintakertomus

Toimintakertomuksessa kerrotaan yrityksen tiedot sen toiminnan kehittymistä liittyvistä tärkeistä asioista sekä tilikauden päättymisen jälkeen ilmoitetaan keskeisimmät tapahtumat. Toimintakertomuksessa tehdään myös arvio tulevasta kehityksestä ja näytetään selvitys kehitys- ja tutkimustoiminnan kokonaisuudesta. Toimintakertomuksen sisältöä täytyy arvioida oikeiden ja riittävien tietojen tarpeellisuudesta alkaen. Tapahtumien merkityksellisyys riippuu koko liiketoiminnan laadusta ja laajuudesta, liiketoiminnan kannattavuudesta sekä taloudellisesta tilasta. Esimerkiksi toimintakertomuksessa voidaan kertoa liiketoiminta-alueen toiminnan aloitus, tärkeimmät investoinnit, kaikenlaiset tappiot, vahingot sekä tärkeimmät muutokset yrityksen ylimmällä taholla. Tulevaisuuden kehityksen arvioissa ei kerrota yleensä tarkkoja rahamääriä. Etenkin pörssiyhtiöiden tulevai-

suuden arvioinnissa on omat rajoitteet. Jos toteumat ovat merkittävästi erilaisia kuin ennusteet, pörssiyhtiö voi antaa tulosvaroituksen. Voittoihin tai tappioihin liittyvä toimenpide-ehdotus on tärkeä seikka lukijalle. Tällöin esitetään yleensä laskelma vapaasta omasta pääomasta, joka on jaettavissa. Laskelmalla on merkittävä rooli omistajan ja lainanantajan kannalta, jossa selviää voitonjako, osakkeiden hankinta jne. Vapaa oman pääoman luku kertoo yrityksen varojen käyttöä johonkin muuhun kuin vaikkapa velkojen tai sitoumustensa hoitamiseen. (Salmi 2012, 87-88.)

Monesti toimintakertomuksissa tieto ajautuu lukuinformaatioksi, eikä kertomuksessa analysoida liiketoiminnan kehitystä millään tavalla. Hyvänä esimerkkinä on ”Investoinnit”, joissa kerrotaan yleensä laitteista ja koneista, sekä rakennuksista ja niihin liittyvistä investoinneista. Samoin kun kerrotaan henkilöstöstä, niin yleensä ei mainita mitään henkilöstön toimintakyvyn tai osaamisen kehittämisestä. Silloin kerrotaan henkilöstön lukumäärän muutoksista, eikä kerrota voimavaran parantamiseen liittyvistä aikomuksista. (Vilkkumaa 2010, 28)

2.5 Vuosikertomus

Vuosikertomus on yritykseltä rahoittajille ja yleisölle kohdistuva julkinen viesti, jolla on iso vaikutus yrityksen ulkoiseen kuvaan. Vuosikertomuksesta ei ole varsinaisesti lainsäädäntöä, mutta arvopaperimarkkina-alueilla on silti maininta tästä. Koska tämä on julkisesti esitettävä kertomus, on sen oltava hyvän arvopaperikauppatavan vaatimuksen mukainen. Vuosikertomuksessa sisältönä on normaalisti myös virallinen tilinpäätös. Vuosikertomuksessa esiintyvät tuloslaskelma ja tase on pyöristetty tuhansiin tai miljooniin euroihin, mutta muuten esimerkiksi liitetiedot ja toimintakertomustiedot ovat täydellisiä. Mikäli liitetiedoissa lyhennetään esimerkiksi jotain erittelytietoja, on siitä hyvä mainita vuosikertomuksessa. Viralliset tiedot olisi suotavaa esittää erillään vapaamuotoisista tiedoista esimerkiksi erilaisilla värikoodeilla. (Salmi 2012, 88)

Vuosikertomuksessa on laatijayrityksen lisäksi konsernin erittely, jossa esitetään tärkeimmät tuotteet, palvelut sekä toimialat. Yrityksen strategiaa kerrotaan usein vuosikertomuksessa esimerkiksi osingonjakopolitiikasta, markkinoiden tapahtumista, strategiset taloudelliset tavoitteet sekä teot, joilla pyritään parantamaan osakkaiden omaisuuden arvoa. Vuosikertomuksessa on myös normaalisti toimitusjohtajan katsaus, jossa kerrotaan liiketoiminnan strategiaa, tämän hetkistä tilannetta, sekä tulevaisuuden odotuksia. Katsauksen on laatinut toimitusjohtaja itse ja sitä ei kohdenneta mitenkään tilintarkastukseen. Nykyään vuosikertomuksessa korostetaan ympäristö- ja henkilöstötilinpäätöksiä. Myös yrityksen johdon tiedot ovat tärkeitä, jotka ovatkin usein puutteellisia. Johdon henkilöistä olisi hyvä mainita esimerkiksi koulutustaustat, historia, omistusosuudet sekä optio-oikeudet, sillä se on tärkeää tietoa myös lukijalle tietää, että minkä takia joku henkilö kuuluu yrityksen johtoon ja mitä kyseinen henkilö tekee yrityksen johdossa. (Salmi 2012, 89.)

3 TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Tilinpäätösanalyysillä on tarkoitus arvioida yrityksen taloudellista tilaa päätöksen tekoa varten. Yritystä verrataan muihin kilpailijoihin ja pääomamarkkinoiden asettamiin tavoitteisiin ja yrityksiä verrataan useamman vuoden avulla. Tilinpäätökset luodaan lainsäädännön pohjalta. Tilinpäätös pohjautuu liikekirjanpitoon, jota on tutkittu ja kehitetty vuosisatoja. Tilinpäätösanalyysissä käytettävät tunnusluvut ovat olleet käytössä jo pitkän ajan. Tilinpäätösanalyysillä on merkittävä rooli yrityksen taloudellisen tilanteen arvioinnissa ja päätöksenteossa, koska se kertoo yrityksen taloudellisen tilan eri ulottuvuudet. Tämän perusteella on helpompi arvioida yrityksen kasvua, kannattavuutta ja yleisiä liiketoiminnan riskejä, jotka ovat tärkeitä tietoja päätöksenteossa. (Kallunki 2014, 12-13.)

Yrityksen kaunistelua ja liian vaikeaa asian esittämistä täytyy yrittää välttää. Pienemmissä yrityksissä jätetään yleensä huomiomatta satunnaisten, taseen ja tuloslaskeman erät, koska niillä on niin pieni vaikutus. Tämän takia tunnusluvut saatavat hieman poiketa teoreettisista tunnusluvuista, mutta tämä ei mitenkään heikennä tunnuslukujen tasoa. (Vilkkumaa 2010, 43)

3.1 Tilinpäätösanalyysin käyttäjät ja tarkoitus

Tilinpäätöksillä ja tilinpäätösanalyyseillä on useita käyttäjäryhmiä. Niitä ovat esimerkiksi yrityksen omistajat, sijoittajat, omat työntekijät, rahoittajat, kaikki tarantoimittajat, asiakkaat ja viranomaiset. Vaikka käyttäjiä on useita, kaikilla on omat tavoitteet ja odotuksensa informaation ja muodon suhteen. (Niskanen & Niskanen 2004, 13.)

Tilinpäätökset ovat tärkein lähde arvioitaessa varojaan yritykseen sijoittaneille osakkeenomistajille. Sijoitukselleen tuoton saa yrityksen arvonnousun ja osinkojen myötä, jotka perustuvat yrityksen tulevaan kannattavuuteen ja riskeihin. Yritys pystyy jakamaan osinkoja vain, kun osakkeen arvo nousee, joten on luonnollista,

että tilinpäätös on iso apu päätöksentekoon, kun arvioidaan osto- ja myyntipäätöksiä, sekä tulevaisuuden osinkovirtaa. (Kallunki 2014, 15-16.)

Tavarantoimittajat ja yrityksen lainoittajat tarvitsevat myös tilinpäätösanalyysiä. Lainoittajat kuten esimerkiksi pankit antavat pitkäaikaista velkaa yritykselle. Tavarantoimittajat myyvät puolestaan yritykselle muun muassa raaka-aineita, tavaroita ja erilaisia palveluita. Lainoittajat ja tavarantoimittajat arvoivat yrityksen maksuvalmiutta erilaisten tunnuslukujen avulla. Tavaroissa maksuaika on huomattavasti lyhyempi kuin lainoissa. Tavarantoimittajille on luotu erilaisia luottoriskimittareita. (Kallunki 2014, 16-17.)

Asiakas arvioi tilinpäätöstietojen perusteella taloudellista tilannetta, ja vertaa sitä esimerkiksi toimitusvarmuuteen. Mikäli taloudellinen tilanne on selkeästi huono, hankinta ei ole järkevää. (Kallunki 2014, 17-18.)

3.2 Yritysanalyysi

Yritysanalyysi on yrityksen toiminnan suurin analyysimuoto, johon kuuluu erilaisten kehitysnäkymien ja toimintaympäristön lisäksi yrityksen johto, järjestelmät, talous, resurssit ja tuotteet. Analyysissä otetaan huomioon myös menneisyys ja tulevaisuus. (Salmi 2012, 256)

Yritysanalyysejä käytetään paljon sijoitusten, asiakkaiden, riskien ja yrityskauppojen arviointiin. On olemassa yrityksiä, jotka myyvät analyysejä, pankkeja, arvopaperivälittäjiä, jotka tekevät näitä yritysanalyysejä, joita tarvitaan esimerkiksi kun hankitaan luottoluokitus. (Salmi 2012, 256)

3.3 Tilinpäätösanalyysin tunnusluvut

Tunnuslukujen tarkoitus on saada selville taloudelliset toimintaedellytykset. Kannattavuus ja rahoitus ovat kaksi pääryhmää. Rahoituksessa tutkitaan maksuvalmiutta sekä vakavaraisuutta. (Leppiniemi & Kykkänen 2010, 122-123.)

Hyvän kokonaiskuvan yrityksen taloudellisen tilan saamiseksi, on tunnuslukuja analysoitava useampaa kerrallaan ja huomioitava niihin vaikuttavat tekijät. Yrityksen taloudellisen tilan arvioiminen on hankalaa ja tulee väärä kuva, jos vertaa vain yhtä tunnuslukua. On hyvä kuitenkin muistaa, että liiallinen tunnuslukujen käyttö aiheuttaa sekaannusta ja ylimääräistä tiedon määrää, joten on hyvä keskittyä muutamaa tunnuslukuun, ja sitä kautta etsiä parannuskeinoja vahvuuksille ja heikkouksille. (Seppänen 2011, 67)

3.4 Kannattavuuden tunnusluvut

Kannattavuus kertoo yritystoiminnan taloudellisen tuloksen, joka on yritystoiminnan perusedellytys. Tätä pystyy mitata absoluuttisesti tai suhteellisesti. Absoluuttinen kannattavuus on tuottojen ja kulujen välinen erotus eli voitto tai tappio. Suhteellinen kannattavuus puolestaan kertoo voittoa verrattuna suhteessa sijoitettuun pääomaan. (Yritystutkimus ry 2011, 60)

Heikko kannattavuus tarkoittaa, että liiketoiminta tekee tappiota sekä kuluttaa omaa pääomaansa loppuun saakka. Kannattavuuden mittarit sisältävät kahta mittarilajia: liikevaihtoon suhteutetut katemittarit ja pääomaan suhteutetut tuottomittarit. (Alma Talent 2018 h.)

3.4.1 Käyttökate-%

Tuloslaskelman käyttökateen saadaan laskemalla yhteen liike-tulos ja poistot ja arvonalenemiset. Käyttökateprosentti kuvaa yrityksen tulosta ennen poistoja. Käyttökateä ei ole mainittu virallisessa tuloslaskelmassa, eikä käyttökateprosentille ole yleistä tasoitearvoa. Tason riittävyttä arvioitaessa täytyy ottaa huomioon

erilaiset poistovaatimukset ja yrityksen rahoituskulut. (Yritystutkimus ry 2011, 60-61.)

$$\text{Käyttökate} = \text{Liiketulos} + \text{poistot ja arvonalenemiset}$$

$$\text{Käyttökate} - \% = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

Kaava 1. Käyttökate-% (Yritystutkimus ry 2011, 60-61.)

Käyttökateprosenttiin vaikuttaa monesti yrityksen toimialan luonne ja tilanne kilpailun suhteen. Esimerkiksi tukkukauppiaalla hyvänä pidettävä on käyttökate 5 prosenttia, kun vastaavasti koneteollisuuden yrityksillä pidetään hyvänä 20 prosentin käyttökateprosenttia. Vertailukelpoisuutta huonontaa myös se, kun yritykset vuokraavat tai omistavat välineitään. Vuokrauksessa kulut kohdistuva vuokra-kuluihin, jotka sijaitsevat käyttökateen yläpuolella tuloslaskelmassa, kun omistetuista välineistä kulut menevät tuloslaskelman poistoihin ja rahoituskuluihin. Tämän seurauksena yritys, joka omistaa välineensä saattaa olla korkeammat luvut ja prosentit. Tämä ei tarkoita siltikään sitä, että omistava yritys olisi jollain tavalla parempi kuin vuokraava. Tätä vertailukelpoisuutta voi halutessaan parantaa käyttökate + vuokrat tunnuslukua. (Alma Talent 2018 a.)

3.4.2 Nettotulos-%

Nettotuloksen saaminen tapahtuu lisäämällä liiketulokseen tuloslaskelmasta poimitut rahoitustuotot ja siitä lasketaan pois rahoituskulut sekä verot. Liiketoiminnan nettotuloksen täytyy olla positiivinen, jotta yrityksen toimintaa pidetään kannattavana. (Yritystutkimus ry 2011, 62)

$$\text{Nettotulos} = \text{Liiketulos} + \text{rahoitustuotot} - \text{rahoituskulut} - \text{verot}$$

$$\text{Nettotulos} - \% = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

Kaava 2. Nettotulos-% (Yritystutkimus ry 2011, 62)

Nettotulos kertoo, miten yritys on selviytynyt lainojen koroista, investointien ja myös käyttöpääoman omarahoituksesta. Tämä määräytyy yleensä voitonjakotavoitteiden mukaan. Kun nettotulosta arvioidaan, on myös hyvä katsoa esimerkiksi oman pääoman tuottoprosentin. Mikäli oman pääoman tuotto on isompi kuin 10 prosenttia, on nettotulos normaalisti ainakin tyydyttävä omistajien näkövinkkelistä katsottuna. Tätä lukua voidaan käyttää myös, kun halutaan vertailla eritoimialojen yrityksiä. (Alma Talent 2018 b.)

3.4.3 Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI)

Sijoitetun pääoman tuottoprosenttia pidetään yhtenä merkittävimmistä tunnusluvuista. Sillä mitataan liiketoiminnan suhteellista kannattavuutta, eli sitä kuinka ison tuoton yritys antaa yritykseen sijoitetulle korkoa tai jotain muuta tuottoa pääomalle. (Balance Consulting 2018 a.)

$$\text{Sijoitettu pääoma} = \text{Oikaistu oma pääoma} + \text{sijoitettu korollinen vieras pääoma}$$

$$ROI - \% = \frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot (12 kk)}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin tilikaudella}} \times 100$$

Kaava 3. Sijoitetun pääoman tuotto-% (Yritystutkimus ry 2011, 64)

Hyvänä kannattavuustasona pidetään sitä, kun sijoitetun pääoman tuotto on suurempi kuin lainakorot. Tunnuslukua voidaan käyttää myös, kun vertaillaan eritoimialojen yrityksiä. Kun tulkitaan sijoitetun pääoman tuottoa, käytetään asteikkoa: erinomainen yli 15 %, hyvä 10 – 15 %, tyydyttävä 6 – 10 %, välttävä 3 – 6 % ja heikko on alle 3 %. (Alma Talent 2018 c.)

3.4.4 Oman pääoman tuotto-% (ROE)

Oman pääoman tuottoprosenttia pidetään omistajien sekä sijoittajien merkittävimmistä mittareista, jolla kuvataan yrityksen kannattavuutta. Tämä kertoo, kuin-

ka paljon tuottoa on tullut omalle pääomalle yhden tilikauden osalta. (Balance Consulting 2018 b.)

$$ROE - \% = \frac{\text{Nettotulos (12 kk)}}{\text{Oikaistu oma pääoma keskimäärin tilikaudella}} \times 100$$

Kaava 4. Oman pääoman tuotto-% (Yritystutkimus ry 2011, 65)

Oman pääoman tuotto pohjautuu omistajien asettamien tavoite tuottovaatimuksiin. Lähtökohtaisesti yrityksen on voitava antaa tuottoa myös omalle pääomalle. Oman pääoman tuoton tulkintaan käytetään seuraavia normiarvoja: erinomainen yli 20 %, hyvä 15 – 20 %, tyydyttävä 10 – 15 %, välttävä 5 – 10 % ja heikkona pidetään alle 5 %. (Alma Talent 2018 d.)

3.5 Maksuvalmiuden tunnusluvut

Maksuvalmius kertoo yrityksen kyvystä suorittaa maksut ajallaan ja edullisesti. Kun hyödyntää kassa-alennuksia ja luottolimiitti on käyttämätön, kertoo se hyvästä maksuvalmiudesta. Erääntyneet maksut, viivästyneiden laskujen korkomaksut ja lisärahoituksen käyttö isolla korolla ovat merkkejä heikosta maksukyvyistä. Yritystutkimus ry 2011, 71)

Kun yrityksessä on hyvä maksuvalmius, antaa yritykselle rauhalliset toimintamahdollisuudet likviditeetin näkökulmasta. Liian suuri likviditeetti on kuitenkin yritykselle taloudellinen taakka, koska silloin yrityksellä on omaisuutta odottamassa erilaisia maksuja, ja silloin rahat eivät ole järkevästi sijoitettu. Quick ratio ja current ratio kuvaavat maksuvalmiuden tärkeimpiä tunnuslukuja. (Ikäheimo ym. 2016, 110)

3.5.1 Quick ratio

Quick ratio kertoo yrityksen selviytymisen lyhytaikaisista veloista omaisuuserillä. Tunnusluku kertoo kassavalmiudesta sekä rahoituspuskurien tilasta, jotka ei voi

olla liian pienet, koska silloin yrityksellä ei ole varaa yllättäviin menoeriin. (Balance Consulting 2018 c.)

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus} - \text{osatuloutuksen saamiset}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{lyhytaikaiset saadut ennakot}}$$

Kaava 5. Quick ratio (Yritystutkimus ry 2011, 71)

Saadut ennakot tarkoittavat keskeneräiseen työhön kuuluvia lyhytaikaisia ennakkoita. Jos rahoitusomaisuuteen liittyy vahvistettujen tappioiden takia laskennallista verosaamista, otetaan se huomioon tunnuslukua laskettaessa vähentämällä se rahoitusomaisuudesta. Quick ration ohjearvot ovat seuraavat: yli 1 tarkoittaa hyvää, 0,5 – 1 tyydyttävää ja alle 0,5 on jo heikko. (Yritystutkimus ry 2011, 71)

3.5.2 Current ratio

Current ratio kertoo maksuvalmiudesta ja rahoituspuskurista. Tämän tarkasteluväli on jonkin verran pitempi verrattuna Quick ratioon. Tällä tarkoitetaan nopeasti rahaksi muutettavien erien suhdetta verrattuna lyhytaikaisiin velkoihin. (Balance Consulting 2018 d.)

$$\text{Current ratio} = \frac{\text{Vaihto} - \text{omaisuus} + \text{rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

Kaava 6. Current ratio (Yritystutkimus ry 2011, 72)

Current ratio on Quick ration ohella maksuvalmiuden tunnuslukuja eli toisin sanoen mittaavat tilinpäätöshetken näkymää. Maksuvalmius voi vaihdella paljon yhden tilikaudenkin aikana. Tunnuslukujen luotettavuutta saattaa huonontaa myös rahoitusomaisuuteen liittyvät arvottomat erät, esimerkiksi luottotappiot jotka muodostuvat myyntisaamisista. Current ration ohjearvot ovat seuraavat: yli 2 tarkoittaa hyvää, 1 – 2 tyydyttävää ja alle 1 on jo heikko. (Yritystutkimus ry 2011, 72)

3.6 Vakavaraisuuden tunnusluvut

Yrityksen vakavaraisuuden tunnusluvut kertovat, kuinka yritys on rahoitettu. Yleensä on kahdenlaista tapaa rahoittaa liiketoimintaa. Vieras pääoma, joka maksetaan jollain aikavälillä takaisin korkojen kera. Oma pääoma, jota ei pidä maksaa pois eikä osinkoa tarvitse jakaa. Tämän takia yritykselle oma pääoma on aina parempi ratkaisu rahoitukselle. Kun taas rahoittajan näkökulmasta tilanne menee toisinpäin. Vieras pääoma on tällöin omaa pääomaa turvallisempi. (Ikäheimo ym. 2016, 108).

Sellaisissa tunnusluvuissa, joissa toinen osatekijä löytyy tuloslaskelmasta ja toinen vastaavasti taseesta, on silloin liikevaihto aina vertailulukuna. Omavaraisuusasteen ja suhteellisen velkaprosentin saadut ennakot tarkoittavat lyhytaikaisia tai pitkäaikaisia ennakoita, jotka johtuvat yleensä keskeneräisestä projektista. (Yritystutkimus 2011, 66)

3.6.1 Omavaraisuusaste-%

Omavaraisuusaste kertoo vakavaraisuudesta, kyvystä selvitä tappiosta ja sopimuksesta pitkällä aika välillä. Omavaraisuusasteprosentti saadaan oikaistu oma pääoma jaettuna oikaistun taseen loppusumma, josta on vähennetty saadut ennakot. Lopuksi kerrotaan luvulla sata, jotta saadaan prosenttiluku. (Yritystutkimus ry 2011, 66)

$$\text{Omavaraisuusaste} - \% = \frac{\text{Oikaistu oma pääoma}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$$

Kaava 7. Omavaraisuusaste-% (Yritystutkimus ry 2011, 66)

Yritystutkimusneuvottelukunnan antamat ohjearvot omavaraisuusasteelle: yli 40 % on hyvä, 20 – 40 % pidetään tyydyttävänä ja alle 20 % on heikko. Yritykset pitävät näitä ohjearvoja yleensä omana tavoitteena. (Niskanen & Niskanen 2004, 131)

3.6.2 Suhteellinen velkaantuneisuus

Kun suhteellinen velkaantuneisuus on suuri, se tarkoittaa myös yritykseltä hyvää liiketulosta, jotta selviää vieraan pääoman sitoumuksista. Lukua voidaan vertailla ainoastaan samanlaisten toimialojen yrityksen kanssa. Luvun pystyy myös laskemaan oikaisemattomista tilinpäätöksistä. (Yritystutkimus ry 2011, 66)

$$\text{Velka} - \% = \frac{\text{Oikaistun taseen velat} - \text{saadut ennakot}}{\text{Liikevaihto (12 kk)}} \times 100$$

Kaava 8. Velka-% (Yritystutkimus ry 2011, 67)

Jos yrityksellä on esimerkiksi suhteellinen velkaantuneisuus 100 %, on silloin velkaa saman verran kuin yrityksen liikevaihto. Tällöin käyttökatevaade on karkeasti velkojen hoitamisen osalta 5 % korkotasoa ja jos laina-aika on 10 vuotta, on se karkeasti 15 % liikevaihdosta. Tälle luvulle ei ole ohjearvoja, jotka olisivat selkeitä. Lukua pystyy vertailla vain ja ainoastaan saman toimialan yritysten kanssa. (Alma Talent 2018 e.)

3.6.3 Nettovelkaantumisasaste

Tunnusluvulla tarkoitetaan vierasta pääomaa, jolle maksetaan korkoa. Mukaan lasketaan myös pääomalainat, vaikka se olisi osaltaan korottomia. (Yritystutkimus ry 2011, 68)

$$\text{Nettovelkaantumisaste} = \frac{\text{Korollinen vieras pääoma} - \text{rahat ja rahoitusarvopaperit}}{\text{Oikaistu oma pääoma}}$$

Kaava 9. Nettovelkaantumisasaste (Yritystutkimus ry 2011, 68)

Hyvänä ohjearvona voidaan pitää lukua alle 1. Jos luku on negatiivinen oman pääoman takia, on silloin nettovelkaantumisasaste heikko. (Yritystutkimus ry 2011, 68)

3.6.4 Tavaravaraston kiertoaika, pv

Kaupan alalla toimivilla yrityksillä ei ole valmistuksesta johtuvia muuttuvia kuluja, joten tällöin voidaan laskea varaston kiertonopeus. (Yritystutkimus ry 2011, 70)

$$\text{Tavaravaraston kiertoaika, pv} = \frac{365 \times \text{Aine} - \text{ja tarvikevarasto}}{\text{Aine} - \text{ja tarvikekäyttö (12kk)}}$$

Kaava 10. Tavaravaraston kiertoaika, pv (Yritystutkimus ry 2011, 70)

Mitä nopeammin tavaravarasto kiertää, sitä paremmalla tasolla on materiaalihallinto ja markkinointi. Yrityksen varastossa on tällöin mahdollisimman vähän pääomaa. Jos materiaalihallinto on tehokas, silloin tunnusluku on pieni arvoltaan. Kun vastaavasti, jos tunnusluku on suuri arvoltaan, täytyy silloin yrityksen kiinnittää huomiota materiaalihallintoon, koska varastossa on tällöin turhaan pääomia. Varaston epäkuranttiudesta kertoo se, jos tavaravaraston, yrityksen kannattavuus ja yleistaloudellinen tila ovat heikkoja. Lukua täytyy verrata keskenään toimialan keskiarvoihin, sillä tästä ei ole olemassa yleisiä ohjearvoja. (Alma Talent 2018 f.)

3.6.5 Myyntisaamisten kiertoaika, pv

Myyntisaamisten kiertoaika esitetään päivinä, joka kertoo myyntitulojen pituudet saamisina, ennen kuin rahat ovat yrityksen kassassa. Myyntisaamisissa on myös eriä, jotka eivät sisälly liikevaihtoon. Tällaisia ovat esimerkiksi arvonlisävero, logistiikka, valmistevero sekä omaisuuden myyntitulot. Todelliset myyntitulojen kiertoajat ovat tämän takia hieman lyhyempiä kuin edellä mainitulla tavalla lasketut. (Yritystutkimus ry 2011, 69)

$$\text{Myyntisaamisten kiertoaika, pv} = \frac{365 \times (\text{Myyntisaamiset} + \text{sisäiset myyntisaamiset})}{\text{Liikevaihto (12 kk)}}$$

Kaava 11. Myyntisaamisten kiertoaika, pv (Yritystutkimus ry 2011, 69)

Kun myyntisaatavat kiertävät nopeasti, toimii myös yrityksen perintä hyvin. Tulorahoituksen riittävyyttä sekä likviditeettiä voi parantaa kiinnittämällä huomiota myyntisaamisten kiertoon. Yrityksen likviditeettitilanne on hyvä, kun myyntisaamisten ja ostovelkojen kiertoajat ovat lähellä toisiaan. Arvot ei saisi olla siltikään suuria, koska silloin pääomaa on sidottuna liikaa prosesseihin. Lukua täytyy verrata saman toimialan yritysten kanssa keskenään, koska tavoitetaso muodostuu toimialalla vallitsevien maksuaikojen pohjalta. (Alma Talent 2018 g.)

4 KASVUSTRATEGIA

Strateginen johtaminen tarkoittaa toimintaa, joka antaa avaimet menestykseen pidemmällä aikavälillä. Strategiaa pidetään yrityksen menestyslääkkeenä, liiketoiminnan kannattavuuden kaavana ja yrityksen toiminnan teoriana. Strategia vaatii päätöksiä ja toimenpiteitä, jotta liiketoiminta on kannattavaa ja menestyy tulevana vuosina. Hyvä strategia näyttää yritykselle suunnan ja merkityksen, sekä antaa organisaatiolle identiteetin ja auttaa työntekijöiden johdonmukaisuudessa. (Vuorinen 2013, 15-16)

Yksinään kasvuennuste ei tarkoita yrityksestä kasvajaa, vaan se tarkoittaa monen asian kehittämistä. Yritys tarvitsee kasvuun rohkean työporukan sekä omistajat, jotka ovat sitoutuneita työhön. Kasvusuunnitelmassa on pystyttävä näyttämään tarvittava osaaminen ja resurssit. Yrityksessä ei pidä olla jokainen asia valmiina, mutta täytyy olla suunnitelma erilaisten resurssien hankkimisesta. Yrityksellä on myös oltava sellainen kilpailuetu, jonka haluaa kertoa heti, kun puhutaan yrityksestä. Kasvavan yrityksen on tärkeä tunnistaa tulevat asiakkaat, jotka tarvitsevat yrityksen tuotteita tai palveluita. (Nousiainen 2015)

Yhteisessä päämäärässä ei onnistuta, mikäli yrityksellä ei ole johtavia esimiehiä. Yrityksen työntekijöillä on oltava tieto toimenkuvista ja työtehtävistä, joka on osa yrityksen suurempaa roolia ja tavoitetta. Tämä kaikki tieto tulee strategiatyön kautta. Laki ei ole määrännyt luomaan ketään strategioita, vaan yritykset tekevät sitä, koska kokevat tämän tärkeäksi ja hyödylliseksi. (Vuorinen 2013, 16)

Strategia voidaan jakaa kahteen ryhmään: yrityksen tehokkuuden parantamiseen tai uuden tekemiseen. Yrityksen tehokkuuden parantamisessa yritetään optimoida toiminta hyväksi suhteessa kilpailu- ja markkinatilanteeseen, sekä teknologian kehitykseen ja omaan osaamiseen nähden. Uuden tekemisessä keskitytään siihen, että tehdään asiat eri tavalla kuin muut. Tämä ei silloin vastaa tekemisillään markkinoiden kysyntään eikä esimerkiksi eri kilpailijoiden hinnoitteluun. Uuden tekeminen tarkoittaa pitkäjänteistä kehittämistä, kokeilua sekä uusien asioiden

oppimista, eikä keskitytä niinkään analysointiin tai ennustamisiin. (Vuorinen 2013, 28-28)

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Luku 5 käsittelee tutkimuksen kohdeyritysten perustietoja ja kasvustrategioita. Luvun lopussa kerrotaan aineiston hankkimisesta.

5.1 Kohdeyritykset

Kohdeyritykset ovat valittu siten, että tutkimuksessa olevien yritysten kokoluokat vaihtelevat liikevaihdoltaan 18 miljoonasta 405 miljoonaan. Yritykset ovat eri kasvuvaiheissa.

Suomen Autokauppa Oy

Saka on hyvin voimakkaasti kasvava raikas autokaupan tekijä. Tällä hetkellä Sakalla on 12 toimipistettä ympäri Suomen ja toiminta laajenee koko Suomessa. Saka on yksi Suomen voimakkaimmin kasvavia käytettyjen autojen kauppiaita. Liikevaihto vuonna 2016 oli 24,7 miljoonaa euroa. Sakalla on tällä hetkellä yli 1000 auton varasto, jonka yksi tärkeistä strategioista on kiertää nopeasti. Sakalla on yli 60 työntekijää erilaisissa työtehtävissä. Hallintoa sijaitsee pääosin Helsingin Konealassa sekä Oulussa. Avoimia työpaikkoja on paljon tarjolla etenkin automyyjän ja myyntipäällikön tehtäviin koko Suomeen. (Saka 2018)

Vaunula Oy

Vaunula Oy on perustettu vuonna 2010 ja toimii Suomessa kahdeksalla paikkakunnalla, jonka palveluista saa uusia käyttöautoja, edustusautoja sekä laadukkaita hyötyajoneuvoja. Vaunulalla on myös laaja valikoima vaihtoautoja. Palveluja täydentävät omat merkkihuollot, merkkikorjaamot ja monipuoliset rahoitukset. Liikevaihtoa kertyi vuonna 2016 noin 49 miljoonaa euroa. Kasvustrategiana Turun Sanomissa (7.12.2016) Vaunula Oy:n toimitusjohtaja kertoo olevan yrityskaupat ja uusien toimipisteiden avaaminen. (Vaunula 2018)

Kamux Suomi Oy

Kamux Suomi Oy on perustettu vuonna 2003 ja on keskittynyt käytettyihin autoihin. Kamuxilla on Suomessa tällä hetkellä 42 toimipistettä. Vuonna 2016 Kamuxilla oli noin 340 työntekijää ja liikevaihto oli noin 405 miljoonaa euroa. Kamux Oyj listautui vuonna 2017 pörssiin Nasqad Helsinkiin. Käytettyjä autoja Kamux on myynyt yli 150 000 kappaletta. (Kamux 2018 a.)

Kamuxin toimintamalli perustuu vaihtoautoliikkeiden ja nettisivuston yhdistelmään, pieniin kiinteisiin kuluihin, mahdollisimman nopeaan varastonkiertoon sekä erilaisiin integroituihin palveluihin. Kamuxilla on kotiinkuljetuspalvelu, jolloin auto toimitetaan halutessaan kotiovelle saakka. Suurin osa Kamuxin asiakkaista etsii itselleen autoa erilaisista digitaalisista kanavista, joissa Kamux on yrittänyt olla edelläkävijä, ja halu on suuri kehittää lisää. Kamuxin verkkokauppa avattiin Suomessa vuonna 2017. (Kamux 2018 b.)

Kamuxin kasvustrategiana on uusien autoliikkeiden avaaminen, sekä tällä hetkellä toimivien autoliikkeiden myynnin kasvattaminen. Digitaalisen kanavien kehittäminen on myös Kamuxin tärkeä osa kasvustrategiaa. Kamuxin tavoitteena on kannattavuuden parantaminen, hyvän asiakaskokemuksen antaminen, henkilöstön motivoiminen sekä sitouttaminen. Taloudellisena tavoitteena on vuoteen 2019 menneessä kasvattaa liikevaihto 700 miljoonaan euroon. Liikevoittomarginaalin tavoite on 4-5 prosenttia vuoteen 2019 menneessä. Kamuxin tavoitteena on myös jakaa osinkoa minimissään 30 prosenttia tilikauden tuloksesta. (Kamux 2018 c.)

Autosilta/Jagro Oy

Jagro Oy on perheyrittäjä, joka on perustettu vuonna 1993. Autosilta / Jagro Oy on pohjoismaiden suurin yksittäinen myyntipiste, joka myy vaihtoautoja. Espoon Juvanmalmin toimipisteellä on myynnissä noin 800 autoa. Liikevaihtoa vuonna 2016 oli 18,3 miljoonaa euroa. Jagro myy myös kaupanteon yhteydessä rahoituksia, vakuutuksia, vuokraa autoja. Yritys kuuluu korkeimpaan AAA-luottoluokkaan. Budjetoitu myyntitavoite Jagro Oy:llä on 35 miljoonaa euroa

vuonna 2018, joka tarkoittaa kappalemäärätavoitteissa n. 4000 myytyä vaihtoautoa. (Autosilta 2018)

Autotalo Lohja Oy

Autotalo Lohja Oy on perheyrittäjä, joka jälleenmyy Seat ja Volkswagen –merkkisiä autoja. Toimipaikat sijaitsevat Lohjalla ja Tammisaaressa. Yritys myy uusien autojen ohella myös käytettyjä autoja. Lohjan toimipisteellä sijaitsevat Seat-, Volkswagen- ja Audi-huolto sekä korikorjaamo. Liikevaihtoa vuonna 2016 kertyi 33,2 miljoonaa euroa ja henkilöstömäärä oli 42 henkilöä. (Autotalo Lohja Oy 2018, Kauppalehti 2018 b.)

Käyttöauto Oy

Käyttöauto Oy on perustettu Seinäjoella vuonna 1970 ja toimii 10 paikkakunnalla. Käyttöauto myy uusia ja käytettyjä autoja sekä iso osa toimintaa on myös merkki-huolto. Liikevaihto oli noin 360 miljoonaa euroa vuonna 2017, sekä yritys työllisti yli 500 työntekijää. Käyttöauto tarjoaa myös rahoitus- ja vakuutuspalveluita. Käyttöauto on pyrkinyt parantamaan kannattavuutta keskittymällä ja investoimalla suuresti energiatehokkuuteen. (Käyttöauto Oy 2018, Energiatehokkuussopimukset 2017)

5.2 Aineiston hankkiminen

Lähteitä oli tarkoitus monipuolisesti. Kirjallisuuslähteitä ja verkkolähteitä tästä aiheesta löytyy todella paljon. Tutkimusaineistona käytetään yritysten virallisia tilinpäätöksiä, joista tehdään oikaistut tuloslaskelmat sekä taseet. Oikaistuista tilinpäätöksestä lasketaan kolme olennaisinta tunnuslukua, jotka ovat maksuvalmius, kannattavuus ja vakavaraisuus. Teoriaosuuteen valitaan lähteeksi verkko- ja kirjallisia lähteitä, jotka ovat luotettavia ja useammasta näkökulmasta. Teoriaosuudessa kerrotaan yleisesti tilinpäätöksestä ja sen analysoinnista sekä laadinnasta.

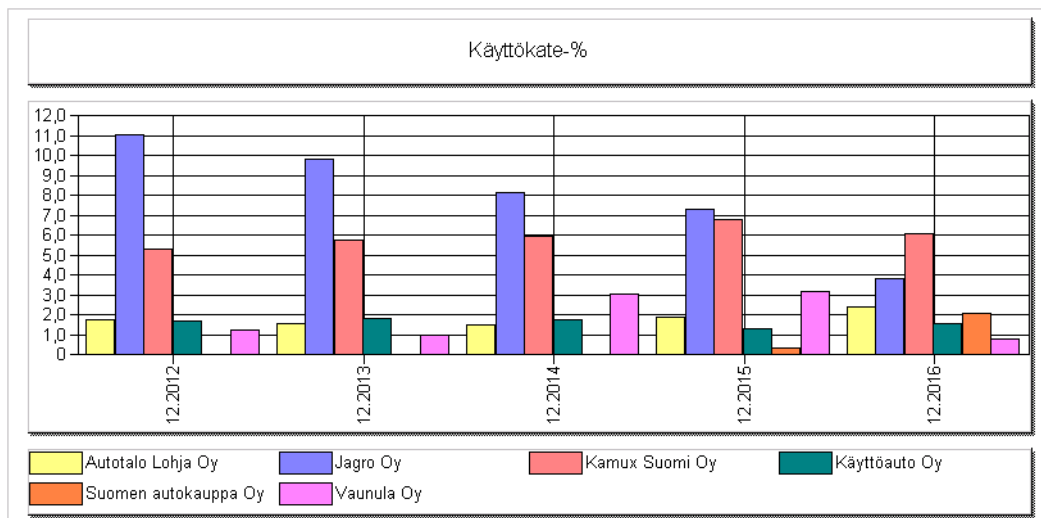
Tilinpäätöstiedot on poimittu Voitto+ nimiseltä CD-levyltä. Tilinpäätöstiedot ovat syötetty Navita Yritysmalli-ohjelmaan, jonka avulla on laskettu tunnusluvut.

6 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Tässä kappaleessa on tutkimuksen tulokset, jotka koostuvat kannattavuuden, mak-suvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnusluvuista. Vertailtavien yritysten tilikaudet ovat vuosilta 2012-2016, paitsi Suomen Autokauppa Oy:n tilikaudet ovat vuodelta 2015 ja 2016.

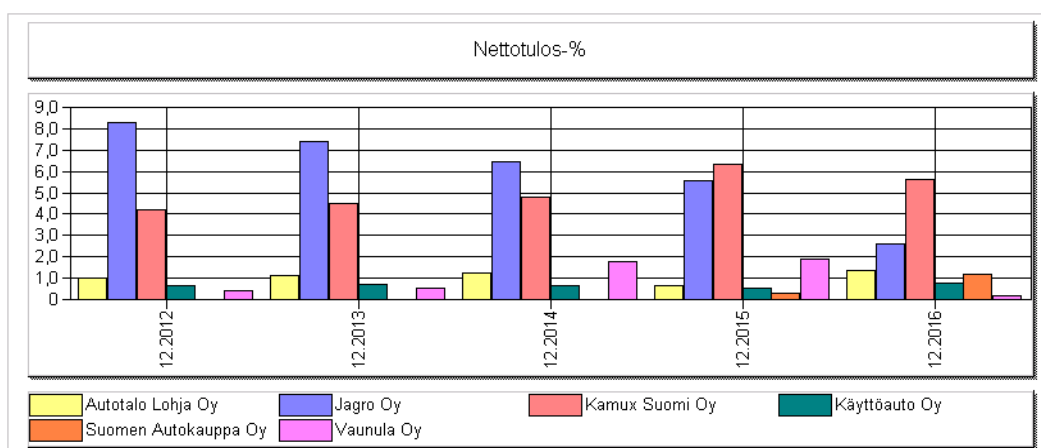
6.1 Kannattavuuden tunnusluvut

Käyttökateprosentille ei ole olemassa mitään yleistä tasoitearvoa. Autoalalla käyttökateprosentti on hyvä, kun se on vähintään 4,5 prosenttia. Näistä kuudesta yrityksestä Jagro Oy ja Kamux Suomi Oy ovat näiltä vuosilta merkittävästi muita käyttökateprosenttiltaan parempia ja käyttöprosentti on vaihdellut 5-11 % välillä. Jagro Oy:n trendi on laskemaan päin, ja tasoittuu muiden sekaan. Molemmilla näistä yrityksistä on hyvät liikutulokset, jotka vaikuttavat käyttökatteeseen. Esimerkiksi saman kokoluokan yrityksillä Kamux Suomi Oy:llä ja Käyttöauto Oy:llä on iso ero palkat ja palkkiot kuluissa, sekä liiketoiminnan muut kulut osiossa Kamux Suomi Oy:n hyväksi. Tämä selittää Käyttöauto Oy:n heikon käyttökateprosentin, joka on viitenä vuotena 1-2 % välillä. Suomen Autokauppa Oy:llä, Autotalo Lohja Oy:llä ja Vaunula Oy:llä on heikko käyttökateprosentti, joka vaihtelee 0-2 % välillä vuodesta riippuen. Suomen Autokauppa Oy:n käyttökateprosentti on toki noussut vuodesta 2015 vuoteen 2016 melkein 2 prosentilla, joka on hyvä suunta juuri aloittaneelle yritykselle. Ensimmäisenä vuonna Suomen Autokauppa Oy on laittanut liiketoiminnan pyörimään, joten käyttökateprosentin alhaisuus on luonnollista.

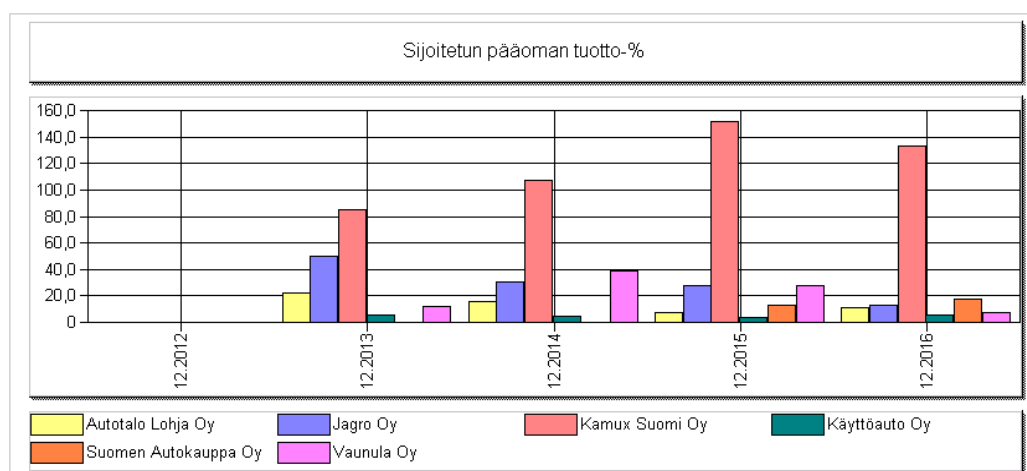
Taulukko 1. Käyttökate-%

Nettotosprosentti on ollut edelliset vuodet taulukon 2 mukaan Kamux Suomi Oy:lla 4-7 % ja Jagro Oy:lla 2,5-8,3 % välillä. Jagro Oy:n laskeva suunta johtuu pienenevästä liiketuloksesta ja 2016 vuoden korko- ja rahoituskulujen nousemisesta. Kamux Suomi Oy:llä on ollut joka vuosi vahva liiketulos ja suhteessa pienet korko- ja rahoituskulut. Käyttöauto Oy:n, Autotalo Lohja Oy:n, Vaunula Oy:n ja Suomen Autokauppa Oy:n alle 2 prosentin alhainen nettotosprosentti johtuu pienestä liiketuloksesta suhteessa korko- ja rahoituskuluihin.

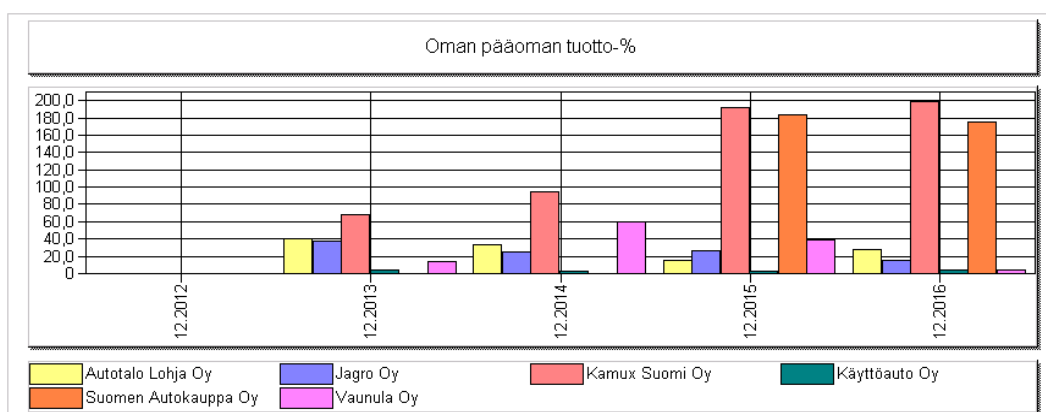
Taulukko 2. Nettotulos-%

Sijoitetun pääoman tuotto-% vaihtelevat suuresti taulukon 3 mukaan. Kamux Suomi Oy:llä on paras sijoitetun pääoman tuotto-%, jotka vaihtelevat 80-158 prosenttia välillä, joka on erinomainen. Tähän vaikuttaa oman- ja vieraan pääoman vähäisyys verrattuna hyvään nettotulokseen ja tähän suhteessa alhaisiin rahoituskuluihin sekä veroihin. Jagro Oy:n sijoitetun pääoman tuotto-% on vaihdellut 13-50 prosenttia välillä, joka on erinomainen. Suunta on kuitenkin ollut koko ajan laskeva, johtuen pienenevästä nettotuloksesta ja vieraan pääoman lisääntymisestä. Suomen Autokauppa Oy:n sijoitetun pääoman tuotto-% on noussut 2015-2016 vuonna 12,9 prosentista 17,7 prosenttiin, jota voidaan pitää erinomaisena arvona. Tämä johtuu oman pääoman ja vieraan vähäisyydestä suhteessa nettotulokseen. Autotalo Lohja Oy:n sijoitettu oman pääoman-% on vaihdellut 7-21 prosenttia välillä ja taulukon 3 viimeiset kaksi vuotta ovat olleet 7-11 prosenttia, jota pidetään tyydyttävänä arvosanana. Tämä lasku selittyy vieraan pääoman lisääntymisestä ja rahoituskulujen nousemisesta. Vaunula Oy:n erinomaisien 2014-2015 vuosien jälkeen vuoden 2016 sijoitetun pääoman tuotto-% tippuminen välttävään 7 prosenttiin johtuu huonosta nettotuloksesta. Käyttöauto Oy:n sijoitetun pääoman tuotto-% on taulukon 3 mukaan ollut 3-5 prosenttia, joka on välttävä arvo. Käyttöauton nettotulos on jäänyt pieniksi jokainen vuosi, jonka myötä kyseinen-% ei voi olla kovin suuri.

Taulukko 3. Sijoitetun pääoman tuotto-%

Oman pääoman tuotto-% taulukon 4 mukaan Kamux Suomi Oy:llä ja Suomen Autokauppa Oy:llä ovat olleet erittäin suuret vertailtavina vuosina. Etenkin vuosina 2015 ja 2016 luku on 175-199 % välillä. Tätä kuvastaa parhaiten se, että erinomaista ohjearvoa voidaan pitää yli 20 prosentin oman pääoman tuotto-%:n. Molemmilla yrityksillä nettotulos on erittäin hyvällä tasolla verrattuna omaan pääoman määrään. Jagro Oy:n vertailtavat vuodet ovat olleet myös erinomaisia lukuun ottamatta vuotta 2016, jolloin oman pääoman tuotto-% 14,8 % on tyydyttävän ja hyvän rajalla. Tämä johtuu Jagro Oy:n vuoden 2016 pienenevästä nettotuloksesta. Myös Vaunula Oy:n 4,4 % kertoo samasta tilanteesta Jagro Oy:n kanssa. Vaunula Oy:n nettotulos huononi merkittävästi vuonna 2016, joka vaikuttaa suoraan oman pääoman tuotto-%:n. Käyttöauto Oy:n omanpääoman tuotto-% on vaihdellut 2,6-5,6 prosentin välillä. Tällöin nettotulos on ollut jokaisena vertailtavana vuotena huono verrattuna oikaistuun omaan pääomaan.

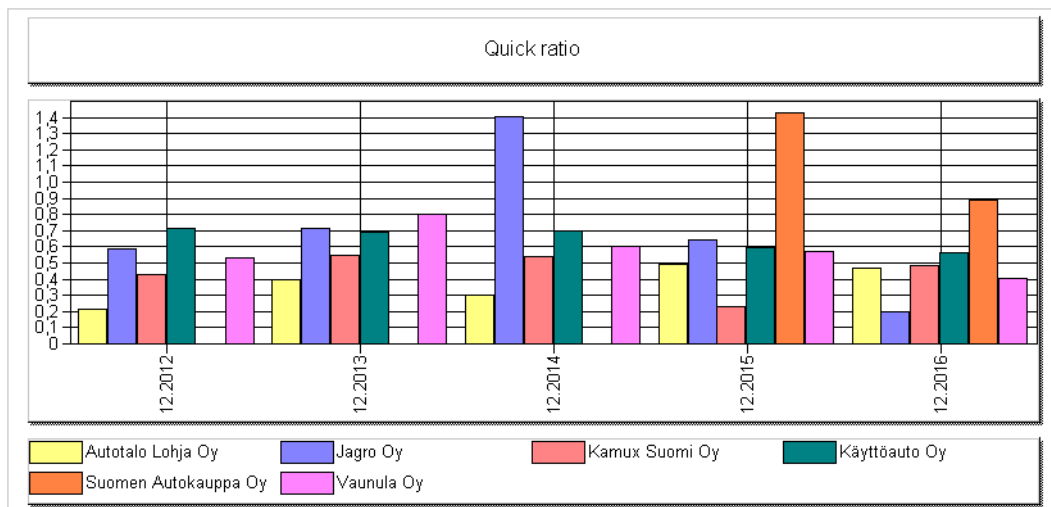
Taulukko 4. Oman pääoman tuotto-%

Kasvustrategiat vaikuttavat osittain kannattavuuden tunnuslukuihin. Jagro Oy:n tapa keskittyä yhteen toimipisteeseen ja kasvattamalla sitä koko ajan isommaksi näkyy yrityksen käyttökateprosentin ja nettotulosprosentin pienenemisessä. Kamux Suomi Oy:n kasvaminen avaamalla uusia toimipisteitä kevyellä kulurakenteella näkyy suoraan kaikissa kannattavuuden tunnusluvuissa. Liikevaihdoltaan

Kamux Suomi Oy:n kokoisella Käyttöauto Oy:llä on huomattavasti raskaampi kulurakenne esimerkiksi henkilöstön ja toimitilojen suhteen, mikä vaikuttaa liike- ja nettotulokseen. Vaunula Oy:n ja Autotalo Lohja Oy:n kannattavuuden tunnusluvut ovat eri toimipisteiden lukumäärästä huolimatta hyvin saman tyylliset ja molemmat myyvät uusia ja käytettyjä autoja sekä rahoituksia, vakuutuksia ja merkkihuoltoja. Suomen Autokauppa Oy:n kannattavuuteen vaikuttaa yrityksen perustamisen jälkeiset toimenpiteet. Uudet työntekijät, uudet toimintatavat ja niiden kehittäminen ottaa oman aikansa, että yrityksen toiminta on heti mahdollisimman kannattava ja tehokas.

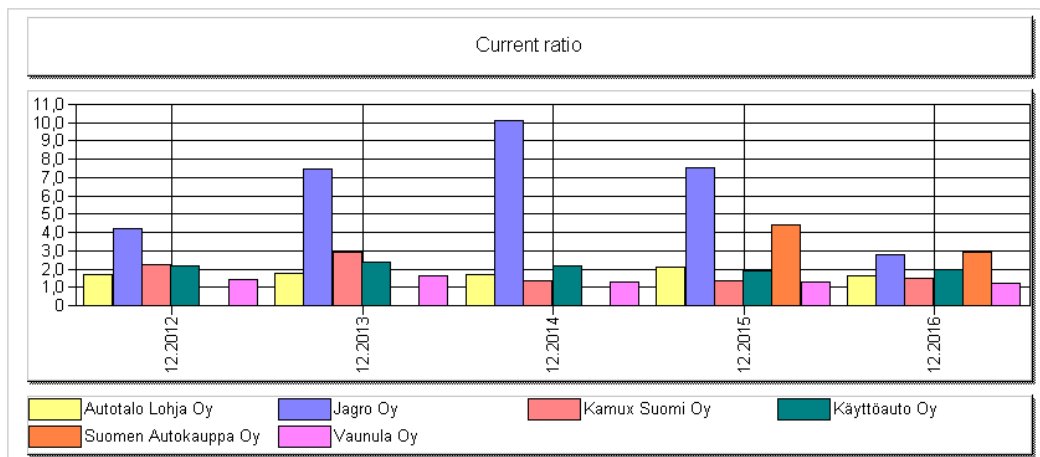
6.2 Maksuvalmiuden tunnusluvut

Quick ratio vaihtelee taulukon 5 mukaan yritysten välillä. Suomen Autokauppa Oy:n quick ratio on hyvällä tasolla, joka johtuu vähäisestä lyhytaikaisesta vieraasta pääomasta suhteessa verrattuna muiden yritysten vieraaseen pääomaan. Jagro Oy:lla on vahva laskusuunta vuoteen 2016 asti, joka johtuu lyhytaikaisen vieraan pääoman kasvamisesta verrattuna rahoitusomaisuuteen. Jagro Oy:n quick ratio on vaihdellut 0,6 ja 1,6 välillä. Käyttöauto Oy:n ja Vaunula Oy:n quick ratiota voidaan pitää tyydyttävänä kaikilta vertailtavina vuosina, jolloin ei ole tapahtunut mitään merkittävää muutosta lyhytaikaisen vieraan pääomassa. Näiden yritysten quick ratio on vaihdellut 0,4-0,7 välillä. Kamux Suomi Oy:n quick ratio on välttävällä 0,2-0,5 tasolla. Kamux Suomi Oy:n vuosina 2015 ja 2016 lyhytaikainen vieras pääoma on kasvanut, mutta samalla myös rahoitusomaisuus on kasvanut, joten quick ratio on pysynyt siten samalla tasolla.

Taulukko 5. Quick ratio

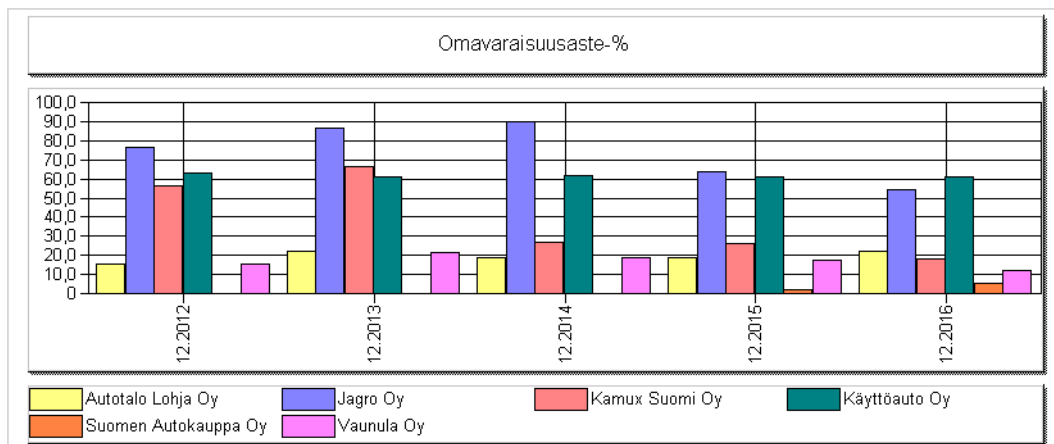
Current ratio mittaa maksuvalmiutta ja ohjearvot ovatkin hyvin samankaltaiset quick ration kanssa. Taulukon 6 mukaan erinomaisen ohjearvon yli 3 on ollut jokaisena vertailtavana vuotena Jagro Oy ja Suomen Autokauppa Oy. Näiden yritysten vaihto-omaisuus on hyvä suhteessa pieneen lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan. Käyttöauto Oy:n quick ratiota 2 voidaan pitää hyvänä ohjearvona. Käyttöauto Oy:n lyhytaikainen vieras pääoma on huomattavasti pienempi kuin vastaavan kokoisella yrityksellä Kamux Suomi Oy:llä suhteessa vaihto- ja rahoitusomaisuuteen. Tästä syystä Kamux Suomi Oy:n quick ratiota 1-2 voidaan pitää heikkona. Autotalo Lohja Oy:n ja Vaunula Oy:n lyhytaikainen vieras pääoma on hieman suuri verrattuna vaihto-omaisuuteen, joka johtaa heikkoon alle kahden ohjearvoon.

Taulukko 6. Current ratio

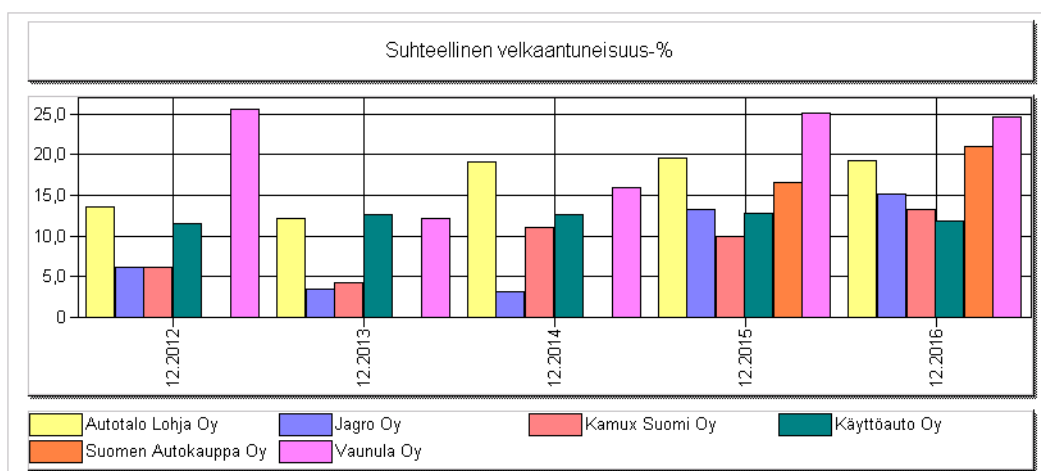
6.3 Vakavaraisuuden tunnusluvut

Omavaraisuusaste kertoo vakavaraisuudesta ja taulukon 7 mukaan paras vakavaraisuus on Jagro Oy:llä ja Käyttöauto Oy:llä. Näiden yritysten vakavaraisuus on vertailtavina vuosina 54-67 % välillä. Tämä kertoo siitä, että näillä yrityksillä on omaa pääomaa enemmän kuin vierasta pääomaa. Kamux Suomi Oy:llä oli vuosina 2012-2013 omavaraisuusaste yli 50 %, mutta 2014-2016 vuosina yrityksen velat saman konsernin yrityksille kasvoivat merkittävästi suhteessa omaan pääomaan, jolloin omavaraisuusaste tippui tyydyttävälle tasolle. Kamux Oy on laajentanut ja investoinut Saksaan ja Ruotsiin vahvasti, joka on syy omavaraisuuden lasku suunnalle. Vaunula Oy:llä ja Autotalo Lohja Oy:llä on vierasta pääomaa suhteessa niin paljon enemmän kuin omaa pääomaa, josta johtuu tyydyttävä omavaraisuusaste 12-22 %. Suomen Autokauppa Oy:n omavaraisuusaste on 2-5% vuosilta 2015-2016, joka on heikko ja johtuu yrityksen perustamisesta, jonka myötä ei ole vielä omaa pääomaa kertynyt.

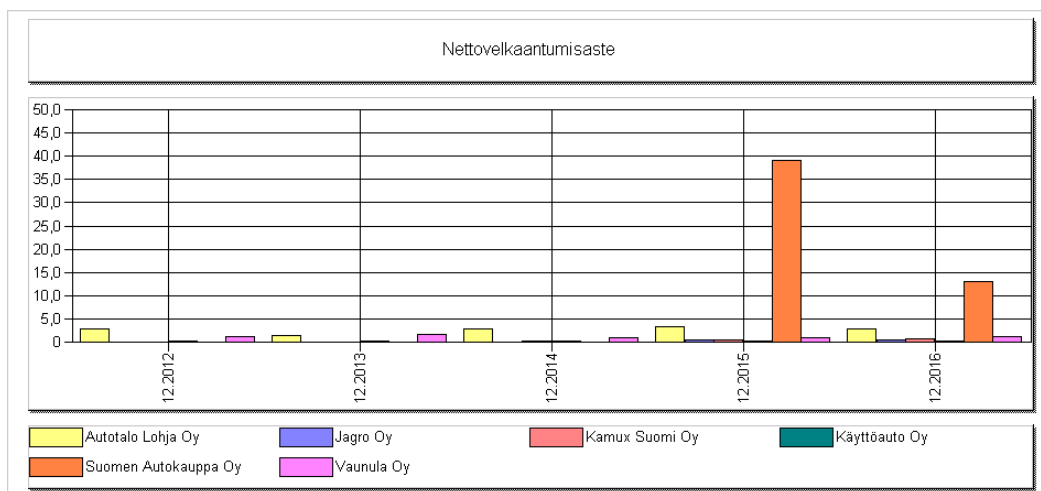
Taulukko 7. Omavaraisuusaste

Suhteellinen velkaantuneisuus on tutkimuksessa olevien yritysten osalta hyvä. Tunnusluvun ohjearvo on toimialasta johtuva. Vaunula Oy:n korkein luku 25 % kertoo ostovelkojen isosta määrästä verrattuna muihin yrityksiin. Muilla yrityksillä on suhteellinen velkaantuneisuus hyvällä tasolla, riippuen yrityksen veloista suhteessa liikevaihtoon. Käyttöauto Oy:n lukema on jokaisena vuotena noin 12,5 % luokkaa. Jagro Oy:n suhteellinen velkaantuneisuus on kasvussa ja oli 15,2 % vuonna 2016. Autotalo Lohja Oy:n suhteellinen velkaantuneisuus on ollut taulukon 8 viimeiset kolme vuotta 18-22 % välillä. Kamux Suomi Oy:n vastaava luku sijoittuu 10-14 % välille.

Taulukko 8. Suhteellinen velkaantuneisuus-%

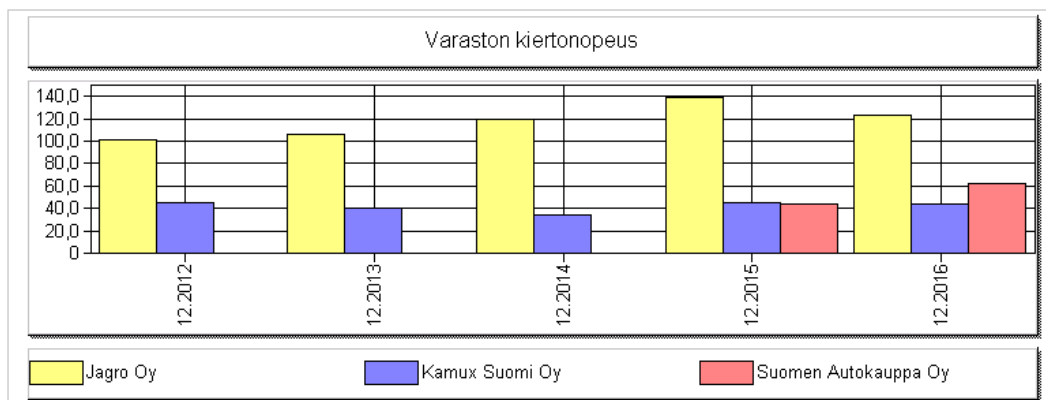
Nettovelkaantumisaste vaihtelee myös yrityksittäin. Suomen Autokauppa Oy:n nettovelkaantumisaste on ollut taulukon 9 mukaan korkea. Vuonna 2016 luku oli 13, joka johtuu pienestä oikaistusta omasta pääomasta suhteessa korolliseen vie-raaseen pääomaan. Tämä johtuu syystä, että yritys on perustettu 2015. Autotalo Lohja Oy:n nettovelkaantumisaste on 2-3 % välillä, jota voidaan pitää tyydyttävänä. Hyvänä ohjearvoa voidaan pitää lukua 1. Käyttöauto Oy:llä, Jagro Oy:llä, Kamux Suomi Oy:llä ja Vaunula Oy:llä ovat nettovelkaantumisaste hyvällä tasolla.

Taulukko 9. Nettovelkaantumisaste

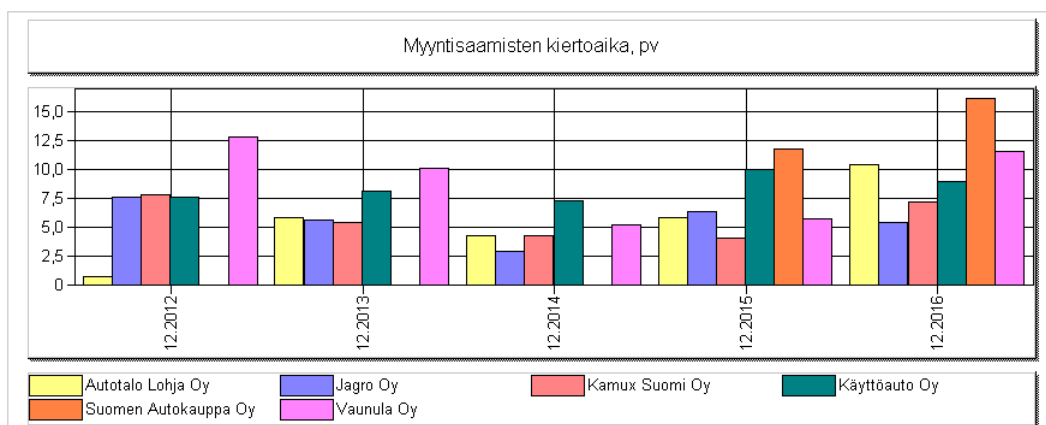
Tavaravaraston kiertoaikaa pyritään pitämään mahdollisimman alhaisena. Jagro Oy:n varaston kiertoaika on yli 100 päivää, jota voi pitää autoalalla heikkona luku. Tämän selittää Jagro Oy:n yksi iso toimipiste, jossa autoja on niin paljon, että sitä on vaikeampi kierrättää yhtä nopeasti verrattuna muiden yritysten pienempiin toimipisteisiin. Kamux Suomi Oy on tunnettu nopeasta varaston kierrosta ja varaston kierto on ollut 2012-2016 vuosina noin 40 päivää, joka on erittäin hyvä kiertonopeus. Näihin suhteutettuna Suomen Autokauppa Oy:n varaston kiertonopeutta voidaan pitää hyvänä, joka on 40-60 päivää. Autotalo Lohja Oy:tä, Käyttöauto Oy:tä ja Vaunula Oy:tä ei voitu ottaa mukaan taulukkoon, koska näiden

yritysten toiminta perustuu myös uusien autojen myyntiin ja merkkihuoltoihin. Tämä ei anna näille yrityksille todellista kuvaa tavaravaraston kierrosta.

Taulukko 10. Varaston kiertonopeus, pv

Myyntisaamisten kiertoaika on Suomen Autokauppa Oy:llä ovat muita hieman korkeampi. Kiertoaika 12-16,2 päivää johtuu yrityksen kasvuvaiheesta, koska 2015 perustetulla yrityksellä ei ole esimerkiksi pikarahoitukset hiottuna yhtä nopeaksi kuin muilla yrityksillä, jotka ovat toimineet ja kehittäneet toimintaa monta vuotta. Kokonaisuudessaan kaikilla tutkimuksen yrityksillä on myyntisaamisten kiertoaika hyvällä mallilla. Muut yritykset tutkimuksessa sijoittuu 2,5-13 päivän välille, joka on hyvä luku.

Taulukko 11. Myyntisaamisten kiertoaika, pv

7 YHTEENVETO

Tutkimuksen tavoitteena oli ottaa selvää Suomen Autokauppa Oy:n taloudellinen tilanne verrattuna viiteen kilpailijaan automyyntin alalta sekä tutkia kasvustrategian vaikutusta autoliikkeiden kannattavuuteen. Tutkimuksessa verrattiin kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnuslukuja tilinpäätösten pohjalta. Tilinpäätökset on poimittu Voitto+ CD-levyltä ja tutkimuksen tunnusluvut on tehty Navita Yritysmalli- ohjelmalla.

Tutkimuksen teoriaosuudessa käsiteltiin yleisesti tilinpäätöstä, tilinpäätösanalyysistä ja kasvustrategiasta. Tilinpäätösosiossa käsiteltiin yleisesti tilinpäätöksen sisältöä, joita ovat erilaiset asiakirjat, kertomukset ja laskelmat. Tilinpäätösanalyysiosiossa käsiteltiin tilinpäätösanalyysin tarkoitus ja laadinnan ohjeet sekä tunnuslukujen laskentamallit. Kasvustrategiassa kerrotaan yleisesti sen päämääristä.

Kannattavuuden tunnuslukujen tuloksissa tuli suuria eroja nettotulosprosentissa ja käyttökateprosentissa Kamux Suomi Oy:n ja Jagro Oy:n eduksi. Kamux Suomi Oy:n kulurakenne on suhteessa liikevaihtoon tehokas, jonka myötä nettotulos on erinomainen. Kyseinen yritys oli kaikilla mittareilla paras kannattavuuden tunnusluvuissa. Suomen Autokauppa Oy:n vastaavat prosentit nousivat vuodessa noin 2 prosenttia, joka on ihan hyvä alku yritykselle. Suomen Autokauppa Oy:n oman pääoman tuotto prosentti oli vahva, johtuen hyvästä nettotuloksesta verrattuna oman pääoman määrään. Maksuvalmiuden tunnusluvuissa Suomen Autokauppa Oy oli vahvoilla verrattuna muihin tutkimuksen yrityksiin. Tämä johtuu pienestä lyhytaikaisesta vieraasta pääomasta verrattuna tutkimuksen yritysten vieraaseen pääomaan. Vakavaraisuuden tunnusluvut osoittavat tutkimuksessa olevien yritysten osalta isoja eroja. Korollisella vieraalla pääomalla on merkittävä vaikutus yrityksen vakavaraisuuteen. Kamux Suomi Oy:n omavaraisuus pienentyi tilikausien aikana tyydyttävään, johtuen isoista investoinnista, johon tarvittiin vierasta pääomaa. Jagro Oy:lla ja Käyttöauto Oy:llä on enemmän omaa pääomaa kuin vierasta pääomaa, minkä vuoksi näiden yritysten omavaraisuusaste on hyvä. Suomen Autokauppa Oy:n omavaraisuusaste oli heikko johtuen yrityksen tuoreudesta, josta

syystä omaa pääomaa ei ole kertynyt. Suomen Autokauppa Oy:n toiminta perustuu nopeaan varaston kiertoon, joka oli hyvä tulos verrattuna Jagro Oy:n sekä Kamux Suomi Oy:n varaston kiertonopeuteen, jonka varasto kiertää tunnetusti nopeasti.

Kasvustrategian vaikutus autoliikkeiden kannattavuuteen huomattiin. Suomen Autokauppa Oy:n 2015 vuoden perustamisen jälkeiset uudet työntekijät, toimintatavat ja kehittäminen ottavat aikansa kannattavuuden ja tehokkuuden suhteen. Kamux Suomi Oy:n kasvustrategia toimii hyvin, sillä yrityksen kulurakenne on määritelty liikevaihtoon nähden. Saman kokoisella Käyttöauto Oy:llä on merkittävästi raskaampi kulurakenne esimerkiksi henkilöstön ja toimitilojen suhteen. Vaunula Oy:n ja Autotalo Lohja Oy:n tunnusluvut olivat hyvin saman tyyllisiä kaikilla mittareilla ja yritykset ovat kaiken lisäksi suunnilleen samankokoisia ja toiminta myös paljon samanlaista. Jagro Oy:n keskittyminen yhden toimipisteen koon kasvattamiseen vaikuttaa kannattavuuteen sekä varaston kiertoon.

Opinnäytetyön tekeminen oli osittain haastavaa, mutta myös mielenkiintoista. Autoliikkeiden toiminta oli jo aiemmin tuttua. Tämän tutkimuksen osalta sain kokonaisvaltaisemman ja syventävän ymmärryksen yrityksen toiminnasta. Tutkimuksen eri vaiheiden ansiosta tietotaito parani merkittävästi.

Jatkotutkimuksen aiheeksi sopisi uusi samantyylinen työ, jossa selvitetäisiin Suomen Autokauppa Oy:n vahvan kasvun toiminnan kannattavuus verrattuna samoihin yrityksiin. Jatkotutkimuksen pystyisi tekemään esimerkiksi neljän vuoden päästä, jolloin on tullut tarpeeksi uusia tilinpäätöksiä ja seurata yrityksen tunnuslukujen kehittymistä.

Tutkimuksen salassapitokysymyksiä ei tullut esille, koska tilinpäätöstiedot saa ostettua esimerkiksi Patentti- ja Rekisterihallitukselta.

LÄHTEET

Alma Talent 2018 a. Tunnuslukuopas. Käyttökate-%. Viitattu 19.3.2018. <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/kannattavuus/kayttokate-prosenti>

Alma Talent 2018 b. Tunnuslukuopas. Nettotulos-%. Viitattu 19.3.2018. <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/kannattavuus/nettotulos-ja-nettotulos-prosenti>

Alma Talent 2018 c. Tunnuslukuopas. Sijoitetun pääoman tuotto-%. (ROI). Viitattu 19.3.2018. <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/kannattavuus/sijoitetun-paaoman-tuotto-prosenti-roi>

Alma Talent 2018 d. Tunnuslukuopas. Oman pääoman tuotto-% (ROE). Viitattu 20.3.2018. <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/kannattavuus/oman-paaoman-tuotto-prosenti-roe>

Alma Talent 2018 e. Tunnuslukuopas. Suhteellinen velkaantuneisuus-%. Viitattu 20.3.2018. <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/vakavaraisuus/suhteellinen-velkaantuneisuus-prosenti>

Alma Talent 2018 f. Tunnuslukuopas. Vaihto-omaisuuden kiertoaika. Viitattu 20.3.2018. <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/tehokkuus/vaihto-omaisuuden-kiertoaika>

Alma Talent 2018 g. Tunnuslukuopas. Myyntisaamisten kiertoaika. Viitattu 20.3.2018. <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/tehokkuus/myyntisaamisten-kiertoaika>

Alma Talent 2018 h. Tunnuslukuopas. Kannattavuus. Viitattu 22.3.2018. <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas>

Autosilta 2018. Yritys. Viitattu 22.3.2018. <http://www.autosilta.com/yritys>

Autotalo Lohja Oy 2018. Viitattu 22.3.2018. <http://www.autotalolohja.fi/>

Balance Consulting 2018 a. Tunnusluvut. Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI). Viitattu 11.1.2018. http://www.balanceconsulting.fi/tunnusluvut/sijoitetun_paaoman_tuotto

Balance Consulting 2018 b. Tunnusluvut. Oman pääoman tuotto-% (ROE). Viitattu 11.1.2018. http://www.balanceconsulting.fi/tunnusluvut/oman_paaoman_tuotto

Balance Consulting 2018 c. Tunnusluvut. Quick ratio. Viitattu 11.1.2018. http://www.balanceconsulting.fi/tunnusluvut/quick_ratio

Balance Consulting 2018 d. Tunnusluvut. Current ratio. Viitattu 11.1.2018. http://www.balanceconsulting.fi/tunnusluvut/current_ratio

Energiatehokkuussopimukset 2017. Käyttöauto Oy: Energiatehokkuudesta lisää kannattavuutta. Viitattu 10.4.2018 <http://www.energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi/ajankohtaista/kayttoauto-oy-energiatehokkuudesta-lisaa-kannattavuutta/>

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja Kirjoita. Helsinki. Kustannusosake-yhtiö Tammi

Ikäheimo, S., Malmi, T., Walden, R., 2016. Yrityksen laskentatoimi. Helsinki. Talentum pro

Kallunki, J-P. 2014. Tilinpäätösanalyysi. Viro. Talentum

Kamux Suomi Oy 2018 a. Viitattu 9.3.2018. <https://www.kamux.fi/kamux-suomi>

Kamux Suomi Oy 2018 b. Tietoa kamuxista. Viitattu 20.3.2018. **Error! Hyperlink reference not valid.**

Kamux Suomi Oy 2018 c. Tietoa kamuxista. Strategia ja tavoitteet. Viitattu 20.3.2018. <http://www.kamux.com/tietoa-kamuxista/strategia-ja-tavoitteet/>

Kananen, J. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä. Jyväskylä. Suomen yliopistopaino Oy.

Kauppalehti 2018 b. Yrityshaku. Autotalo Lohja Oy. Viitattu 22.3.2018.
<https://www.kauppalehti.fi/yritykset/yritys/autotalo+lohja+oy/23826147>

Leppiniemi, J. & Kykkänen, T. 2010 Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tul-
kinta. Juva. Bookwell Oy.

Niskanen, J. & Niskanen, M. 2004. Tilinpäätösanalyysi. 2. tarkistettu painos. Edi-
ta Publishing, Helsinki.

Nousiainen, H. 2015. Vinkkejä kasvusuunnitelman tekemiseen. Viitattu 10.4.2018
<https://www.finnvera.fi/finnvera/uutishuone/uutiset/vinkkeja-kasvusuunnitelman-tekemiseen>

Suomen Autokauppa Oy 2018. Viitattu 9.3.2018. <https://saka.fi/>

Salmi, I. 2012. Mitä tilinpäätös kertoo. Helsinki. Edita Publishing Oy.

Seppänen, H. 2011. Yrityksen analysointi ja tilinpäätös. Hämeenlinna. Kariston
kirjapaino Oy

Turun Sanomat 2016, Talous Uutiset. Vaunula ostaa Metroauton Turun toimipis-
teen. Viitattu 20.3.2018. [http://www.ts.fi/uutiset/talous/3122484/Vaunula+ostaa+M
etroauton+Turun+toimipisteen](http://www.ts.fi/uutiset/talous/3122484/Vaunula+ostaa+Metroauton+Turun+toimipisteen)

Yritystutkimus ry. 2017. Yrityksen tilinpäätösanalyysi. Helsinki. Gaudeamus.

Vaunula 2018. Viitattu 9.3.2018. <https://www.vaunula.com/fi>

Vilkkumaa, M. 2010. Yrityksen menestyksen mittarit. Helsinki. Yrityskirjat.

Vuorinen, T. 2013. Strategiakirja. Helsinki. Talentum.